

Szárnyával árnyékot borít rád,
és tollai alatt menedékre találsz;
Pajzs és páncél az ő hűsége,

nem kell félned az éjszaka
rémeitől,
a nappal repülő nyíltól.

Zsolt 91,4-5

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Mértékadó
Ingyenes melléklet • Kultúra, műsorújság

LXXX. évf. 40. • (3971.)
2024. október 6. • Ára 420 Ft

Kórustalálkozót tartottak a Szent István-bazilikában a KATTÁRS alkalmából

Fotó: Wágner Csapó József

Az evangéliumi üzenet erejével a társadalomban

Kérdések és válaszok a KATTÁRS-on

A Katolikus Társadalmi Napok központi témája, az oktatás-nevelés ügye szinte megkerülhetetlenül adta magát. Milyen helyzetben vagyunk jelenleg, mit tehetünk, és hogyan tovább. A záró szentmisén Erdő Péter bíboros, prímás kihirdette, hogy 2025-ben a Váci Egyházmegye lesz a KATTÁRS házigazdája és Vác lesz a helyszíne. Válogatás a KATTÁRS három napjának gazdag kínálatából.

A 10. alkalommal megrendezett Katolikus Társadalmi Napok egy már jól kialakított struktúra szerint épül fel. Az adott év központi témáját tudományos konferencia, fórumok, kerekasztal-beszélgetések járnak körül. A rendezvény napjain ünnepelt szentmisek tanítása az Egyház jövőbe mutató üzenetét hivatott elmélyíteni. A találkozás és párbeszéd lehetőségét megteremtő rendezvény hangsúlyos eleme a Közös Tér, egy szabadterti fesztivál a katolikus intézmények, világi és szerzetesközösségek, mozgalmak, kiadók bemutatkozásával. E gondolati gazdagságot kulturális programok sora kíséri, a művészet eszközeivel is megszólítva az embereket.

Három szentmise – három megerősítő tanítás

Az első nap szentmiséjén a budapesti Egyetemi (Kisboldogasszony-) templomban Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke arról beszélt, hogy a KATTÁRS létrehozása mögött ott munkált az a szándék is: mutassuk meg, hogyan él ma a Krisztus-követő ember, és a hit világosságával láttassuk meg az emberben élő Krisztust. A KATTÁRS arra is alkalom, hogy feltegyük magunknak a kérdést: Mit jelent számomra Jézus? Tudom-e követni őt? Erről kell tanúságot tennünk, és mindennek a cselekedeteinkben és a szavainkban meg kell mutatkoznia. Az is a feladatunk – és többek közt erre ad lehetőséget a KATTÁRS –, hogy a társadalom szintjén beszéljünk arról, akit követünk: hogy Őhozzá tartozunk, s ezért tesszük azt, amit teszünk. Isten minden embert szeret, amit rajtunk keresztül akar megmutatni. Mi pedig nem hallgathatunk arról, akit megismertünk.

A második nap szentmiséjén a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban Székely János szombathelyi megyéspüspök, az MKPK Caritas in Veritate Bizottságának elnöke rámutatott:

(Folytatás a 6-7. oldalon)

„Rábízhatjuk magunkat Isten angyalaira”

Megáldották a felújított egri bazilikát

Ternyák Csaba egri érsek szeptember 28-án a főegyházmegyei találkozón áldotta meg az egri bazilika felújított épületét.

A szentmise előtt Ficzek László általános helynök, az Érseki Vagyongazdálkodó Központ igazgatója mutatta be a beruházást, szövegezte a nagyszabású munka előkészítéséről és a kivitelezés részleteiről.

Ternyák Csaba érsek a szentmise kezdetén úgy fogalmazott: öt év intenzív és gondos munka után hálát adunk, hogy a gondviselő Isten segítségével megújulhatott a székesegyház, s Isten áldását kérhetjük az elvégzett munkára.

(Folytatás az 5. oldalon)

César Essayan bejrúti apostoli vikárius a libanoni helyzetről

9. oldal

A Medugorjében kialakult kultuszról

Kommentár a pápai döntésről (2. rész)

11. oldal

Fotóink kiállítása Győrben

12. oldal

A leginkább rászorulókért

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat új létesítménye Gödön

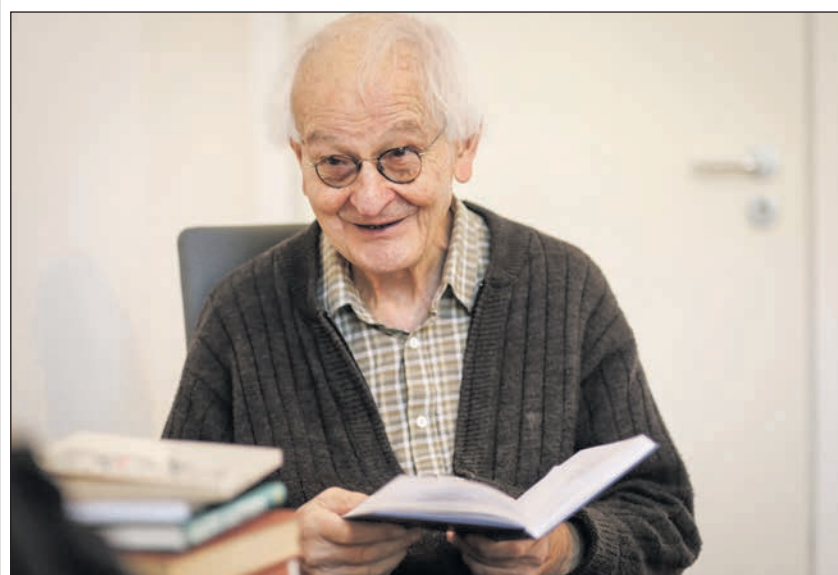
Elkészült a gödi Gondviselés Házának két új épülete. Emberhez méltó otthonra leltek benne a magas viselkedési és egészségügyi kockázatú lakók. Gödön azt bizonyította a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, hogy mindenáron megőrzik a súlyos és halmozottan sérült embertársaink emberi méltóságát, amelyre ők maguk nem tudnának vigyázni. Számukra új élet kezdődött azzal, hogy szeptember 24-én átadták a létesítményt.

Még folynak a munkálatok a Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSZ) gödi Gondviselés Háza területén, mégis ünnepelnek. Egy szemléletváltás folyamatában vagyunk, melyben úttörő munkát vállal az MMSZ. A karitatív szervezet 2018-ban indította el az az építkezést, amely új élet kezdetét jelenti a súlyos és halmo-

zottan sérült emberek számára. Egy kétszáz fős állami fogyatékosotthon gondozottjai számára épültek kis létszámú lakóotthonok. Az évek során „családi” otthonba költözhetek át a lakók, most pedig a legmagasabb viselkedési és egészségügyi kockázattal élők kaptak méltó otthont.

(Folytatás a 2. oldalon)

Búcsú Jelenits István tanár úrtól

Jelenits István. Neve összeforrt azzal a megjelöléssel, ami keveseket illet meg: Tanár úr. Nemcsak azért kapta, mert katedrán állt, tanított és nevelt, hanem mert élete amolyan nemzeti minimum vagy inkább maximum volt, s így ez a titulus, megszólítás minden vitán felül állóan hozzátartozott a személyéhez.

Főszerkesztőként Olvasóink nevében is szeretném kifejezni hálánkat és köszönetünket azért, hogy az idők tengerében az Új Ember katolikus hetilap hasábjain publikált, s köteteket is gondolhattuk. Egyik legismertebb könyve, a *Betű és lélek* című, amely a *Szentírás* szavát és Logoszat hozza közel hozzánk, még ma is a legkeresettebb kiadványaink közé tartozik.

Minden nekrológ óhatatlanul személyes is, ezért engedje meg a kedves Olvasó, hogy megosszam a Tanár úrral kapcsolatos emlékeimet. Habár

iskolában sosem volt a tanárom, de már esztergomi frankás éveimben felfigyeltem az írásaira, és a Budapesti Sportcsarnokban tartott karizmatikus találkozón elmondott tanúságtétele nyitotta tágra a szívemet. Attól fogva mindig ajándék volt, ha hallgathattam őt, tanulhattam tőle. Mert prédikációiban és írásaiban úgy tanított, hogy nem kioktatott, hanem segített, hogy a kérdést jól tudjuk feltenni, s ezáltal a valóságon elgondolkodva közelebb lépünk a Titokhoz, az emberhez.

Miután főszerkesztő lettem, immáron tizenkettedik éve, szolgálatomból adódóan is egyre inkább a közelből hallgathattam őt, sokszor ülhettem a lábához. Beszélgetések során át tapasztaltam, hogy sosem olyan iránymutatást adott, ami kényszerít, de bölcsessége, példamutatása olyan utat mutatott, amely kötelez.

(Folytatás a 3. oldalon)

ISSN 0133-1205

24040

9 770133 120548

Az ördög ravasz, de mi ravaszabbak vagyunk nála

Ferenc pápa katekézise

Szeptember 25-én a Szent Péter téren tartott (ötszázadik) általános kihallgatás keretében a Szentatya folytatta katekézisorozatát, melynek címe: **A Lélek és a Jegyes. A Szentlélek vezetői Isten népét Jézushoz, a mi reménységünkhöz. Mai katekézisének témája: „A Lélek a pusztába vezette Jézust – A Szentlélek a szövetségünk a gonoszlélek elleni harcban.” Az alábbiakban Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását adjuk közre.**

Kedves testvéreim, jó napot kívánok! Rögtön a Jordánban való megkeresztelkedése után Jézust „a Lélek a pusztába vitte, hogy megkísérte az ördög” – ezt olvassuk Máté evangéliumában (Mt 4,1). A kezdeményezés nem a sátné, hanem Istené. Azzal, hogy Jézus a pusztába megy, a Szentlélek sugallatának engedelmességét, s nem az ellenség csapdájába esik, nem! Miután a próbatétel véget ért, Jézus – a Lukács-evangélium szerint – „a Szentlélek erejével” visszatért Galileába (Lk 4,14). Jézus a pusztában megszabadult a sátnától, és most meg tud szabadítani a sátnától. Ezt emelik ki az evangélisták a megszólaltatott megszabadításáról szóló számos történettel. Jézus ezt mondja ellenfeleinek: „Ha én Isten Lelkével üzem ki az ördögöket, akkor már

elérkezett hozzátok Isten országa” (Mt 12,27).

Ma különös jelenségnek vagyunk tanúi az ördöggel kapcsolatban. Egy bizonyos kulturális szint fölött az emberek úgy vélik, hogy az ördög egyszerűen nem létezik. Azt mondják, hogy a kollektív tudatlannak vagy az elidegenedésnek a szimbóluma, egyszóval metafora. De „az ördög legnagyobb ravaszága az, hogy elhitteti velünk, hogy nem létezik”, ahogy valaki (Charles Baudelaire – a ford.) írta. Ravasz, mert elhitteti velünk, hogy nem létezik, és így tart mindent az uralma alatt. Agyafúrt. Technológiai és szekularizált világunk pedig hemzseg a mágusoktól, az okkultizmustól, a spiritizmustól, az asztrológusoktól, a varázslatok és az amulettek árusítóitól, és sajnos a valódi sátnista szektáktól is. Az ajtón kiűzött ördög, mondhatni, visszajött az ablakon. A hit kiűzte, de a babonával visszajött. Ha babonás vagy, önkéntelenül is az ördöggel társalogsz. Pedig az ördöggel nem társaloghatunk!

A sátna létezésének legerősebb bizonyítéka nem a bűnösökben vagy a megszállottakban, hanem a szentekben található! „Hogy lehet ez, atyám?” Igen, igaz, az ördög jelen van, működik a rossz és a gonoszság bizonyos szélsőséges és „embertelen” formáiban, melyeket magunk körül látunk. De ezen az úton szinte lehet-

tetlen eljutni – a konkrét esetekben – arra a bizonyosságra, hogy valóban ő az, hiszen nem tudhatjuk pontosan, hol ér véget az ő tevékenysége, és hol kezdődik a mi gyarlóságunk. Ezért az Egyház nagyon körültekintő és alapos az ördögűzés gyakorlatában, ellentétben azzal, ami – sajnos – bizonyos filmekben látható! A szentek életében viszont – éppen ott – az ördög arra kényszerül, hogy felfedje magát, hogy ellenszegüljön a „világosságnak”. Ki jobban, ki kevésbé, de minden szent, minden nagy hívő tanúságot tesz arról, hogyan küzdött ezzel a sötét valósággal, és nem lehet komolyan feltételezni, hogy mindannyian csupán áldozatai lennének az illúzióknak vagy koruk előítéleteinek.

A gonoszlélek elleni harcot úgy nyerjük meg, ahogyan Jézus nyerte meg a pusztában: Isten igéje által. Látjátok, Jézus nem beszélget az ördöggel, sosem folytatott vele párbeszédet. Vagy kiűzi, vagy elítéli, de sosem folytat vele párbeszédet. A pusztában nem saját szavával, hanem Isten szavával válaszol. Testvéreim, sose beszéljünk az ördöggel! Amikor kísértésekkel jön: „jó lenne ez, jó lenne az”, álljatok meg! Emeljétek szíveteket az Úrhoz, imádkozzatok a Szűzanyához, és üzzétek el az ördögöt, úgy, hogy ahogy Jézus tanította nekünk! Szent Péter egy másik eszközt is javasol, amelyre Jézusnak nem volt szüksége, de nekünk igen,

az éberséget: „Józanok legyetek és vigyázzatok! Ellenségeitek, a sátné, ordító országnak ott kószál mindenütt, és keresi, kit nyeljen el” (1Pét 5,8). Szent Pál pedig azt mondja: „Ne adjatok teret az ördögnek!” (Ef 4,27).

Azóta, hogy Krisztus a kereszten örökre megtörte „e világ fejedelmének” hatalmát (Jn 12,31), az ördög – mondta egy egyházatya – „meg van kötve, mint egy kutya a láncon; nem tud megharapni senkit, csak azt, aki veszélynek kitéve magát közel megy hozzá. [...] Tud ugatni, tud csaholni, de megharapni nem, ha csak azt nem, aki maga akarja” (Arles-i Szent Caesarius: *Sermones*, 121, 6, *Corpus Christianorum*, vol. 103, Brepols, Turnholt, 1953, 507). Ha ostoba vagy, és odamész az ördöghöz, és azt mondd: „Ó, hogy vagy?”, szétmarcangol téged. Hogyan viselkedjünk az ördöggel? Tartsunk távolságot! Az ördöggel nem beszélgethetünk! El kell kergetni őt. Távolságot kell tartani tőle. Mindannyiunknak van tapasztalata arról, hogyan közelít az ördög bizonyos kísértésekkel a tizparancsolat területein. Amikor ezt halljuk, álljunk meg, és tartsunk távolságot! Ne közelítsünk a lánca kötött kutyaéhoz!

A modern technológia például a sok pozitív, értékelendő erőforrás mellett számtalan olyan eszközt is kínál, amellyel „lehetőséget adhatunk az ördögnek”, és sokan bedőlnek

neki. Gondoljunk csak az internetes pornográfiára, amely mögött virágzó piac áll, ezt tudjuk mindannyian. Ott az ördög munkálkodik. Ez egy széles körben elterjedt jelenség, melytől a keresztényeknek rendkívül óvakodniuk kell, és amelyet határozottan el kell utasítaniuk. Mert bármelyik mobiltelefon hozzáférhető ehhez a brutalitáshoz, az ördögnek ehhez a beszédmódjához: az online pornográfiához. Annak tudata, hogy az ördög működik a történelemben, nem szabad, hogy elcsüggyesszen bennünket. A végső gondolatnak itt is egy bizalmat és biztonságot sugárzó gondolatnak kell lennie: „Az Úrral vagyok, takarodj!” Krisztus legyőzte az ördögöt, és nekünk adta a Szentlélek, hogy győzelmét magunkévá tegyük. Az ellenség működése javunkra is válhat, ha Isten segítségével megtisztulástunk szolgálatába állítjuk. Ezért kérjük a Szentlélek a Veni Creator kezdetű himnusz szavaival: Úzd messze tőlünk ellenünk, Szent békeséged add nekünk, Te járj, vezér, utunk előtt, Veszélytől védjen szent erőd.” (Sík Sándor fordítása, in: *Himnuszok könyve. A keresztény himnuszok kötetének remekei*, Helikon, Budapest, 1989, 132.)

Legyetek óvatosak, mert az ördög ravasz! De mi keresztények, Isten kegyelmével, még ravaszabbak vagyunk nála! Köszönöm!

Fordította: Tózsér Endre SP

(Folytatás az 1. oldalról)

Az egykori Topház Speciális Otthonból az utolsó lakó is átköltözik egy új, emberhez méltó otthonba.

Giflo Péterrel, a közösségi befogadás program szakmai vezetőjével haladunk át a korábbi Topház folyosóján, ahonnan a sokágyas szobák nyíltak. „El sem tudjuk képzelni, mi volt itt korábban. Orrcsipesz nélkül be se tudtunk volna jönni” – utal Vecsei Miklós, az MMSZ alelnöke a 2017-es állapotokra. Akkor a brüsszeli székhelyű Validity Foundation (Mentális Sérültek Jogaiért Alapítvány) hívta fel a figyelmet a méltatlan körülményekre. Ennek hatására született egy kormányhatározat, amely átadta az intézményt a karitatív szervezetnek, hogy valósítsák meg a férőhelykiváltást, amihez az állam forrást is biztosított, két részletben: közel hatmilliárd forintot. 2018-ban kezdődött meg az építkezés, melynek eredménye összesen nyolc ház Gödön, Erdőkeretesen, Órbottyánban, Veresegyházon – mondta el Giflo Péter.

Az udvaron keresztül jutunk az új épülethez. Néhány fényképpel próbálták illusztrálni a múltat. A két új épületben már várnak rák a beköltözők, akiknek neve hamarosan felkerül a lakások ajtáira. Az ajtók egyelőre még csukva vannak: most kezdődik az átadási ünnepség, ami után a vendégek – köztük Tuzson Bence igazságügyi miniszter, Fülöp Attila gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár, Tarnai Richárd, a Pest vármegyei kormányhivatal vezetője – majd be is pillanthatnak a lakóterekbe.

Elsőként Giflo Péter mutatta be az új létesítményt. „Az igazi ház a biztonság, a védetség helye, olyan hely, ahol az embert nem érheti baj, mert azt mindenkinek tiszteletben kell tartania. Ilyen házat kaptak most az évtizedek óta Gödön

élő sérült emberek. Egy házat, ahol maguk nyithatják az ajtót, ahol választási és döntési lehetőségeik vannak, ahol önmaguk lehetnek, ahova átléphetnek az ellátotti, gondozotti létből a támogatott lakói életbe” – hangsúlyozta az új otthon jelentőségét, amelynek létrehozásakor arra törekedtek, hogy a korlátozások helyett kereteket adjanak, az elfolyó idő helyett strukturált és eseménydús napokat, az egyformaság helyett személyességet, a tömeg helyett közösséget – fogalmazta meg a program szakmai vezetője.

Morva Emília, a Máltai Szeretetszolgálat közép-magyarországi régiójának vezetője az első találkozását írta le a Topházzal. Szavai, az udvaron látott képeket is felülmúlva, fájdalmasan hangzottak: „A döbbenetlő meg sem tudtam szólalni. Emberekkel találkoztam, akiknek teste csupa seb volt. Többen egymásba kapaszkodva feküdtek a földön. Sokukon ruha sem volt. Artikulálatlan hangok, émelyítő szagok jöttek mindenfelől. Az egyik folyosón olyan embereket láttam, akik az egész életüket ágyban fekvé kénytelenek tölteni. Fájdalomtól meggyötört testekbe zárt lelkekkel. Még elmutogattani

sem tudták, hogy mit akarnak, mit éreznek. Sírni sem tudtam.” Morva Emíliában az a kérdés forgott, hogyan hagyja ezt Isten. „A válasz ma sem tudom. Csak azt, hogy dolgom, dolgunk van itt.”

Az elmúlt hat évben a lakók nagy része már kiköltözött a Topházból; többüknél apró, de észrevehető fejlődés tapasztalható. A két új házba negyvennyolcan fognak beköltözni. Számukra a támogatott lakhatás nem lehetséges, mert vagy folyamatos egészségügyi támogatásra szorulnak, vagy pszichés, mentális állapotuk miatt nem illeszthetők közösségbe.

A két házban igényes, 21. századi környezet, teljes kom-

fort várja őket. Morva Emília megválaszolja a sokakban felmerülő kérdést: Nem túlzás ez? „Azok, akik önjelöltől megfordulni sem tudnak az ágyukban, akik élvezhetik a teraszon a napsütést, megéremlik, hogy fokozottan figyeljünk rájuk, és emberi méltóságukat, amire ők maguk nem tudnak vigyázni, mi megőrizzük mindenáron” – fogalmazza meg hitvallását.

Tuzson Bence igazságügyi miniszter köszöntőjében hang-

vezetni a „támogatott lakhatás” modelljét, azaz olyan családias otthonokat kell létrehozni, ahol a sérült emberek megkaphatják az életmódjuknak megfelelő gondoskodást.

Az ünnepség a ház megáldásával folytatódott. Kuzmányi István állandó diakónus, a Magyar Kurír és az Új Ember főszerkesztő-igazgatója felhívta a figyelmet az áldás, a latin benedicere ige jelentésére, összekapcsolva a felolvasott evangéliumi részlettel. Megáldani azt jelenti, jót mondani. „Jézus pedig nemcsak jót szeretne mondani rólunk és nekünk azokról és azoknak, akik itt arra a gondoskodó szeretetre vágyunk, amit az intézményben megkapnak, hanem azonosítja is magát velük. Arra kér most mindnyájunkat, mondjunk egymásról is jót, s azt a sok jót, ami itt elkezdődött, azt mindenki folytassa; legyen barátja, társa a Jóistennek” – fogalmazott Kuzmányi István.

A megnyitót követően a látogatók körbejárhattak a két házban. Giflo Péter és Kokas László építész-tervező fűzött magyarázatokat a látottakhoz. Hogyan teremtsük meg úgy a biztonságot, hogy közben megadjuk a szabadságot, a személyességet és az intimtást? – ez vezette a szakmai vezetőt és a tervezőt munkájában.

Az egyik házban a magas viselkedési kockázatú emberek fognak lakni, akik ha valami nem komfortos számukra, agresszívvá tudnak válni, bántják a társaikat vagy önmagukat. Egy- és kétágyas szobáik ajtáit arcfelismerő nyitja, biztosítva a személyes biztonságot – magyarázza Giflo Péter. A bútorzat kifejezetten ide készült, masszív az ágy, rögzítettek a

bútorok, bírják akár a rugdosást, a rohamokat. Mindenkinek van szekrénye, ezek polcait úgy alakították ki, hogy ne lehessen rá felmászni. A tévé magasra került, plexit is terveznek tenni elé. Az ágy és a szekrény színe összetartozik, így a szín is köti őket a lakóhoz, akik érezhetik, ez a sajátjuk.

A másik házban a lakók egészsége jelent kiemelt kockázatot. Olyanok fognak itt élni, akik korábban csak a plafont vagy az ágyuk oldalát látták, most pedig kiláthatnak az ablakon, mert fel lehet ültetni őket. Erőss Loránd, a budapesti Amerikai úti idegsebészlet vezetője, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének ispotályosa felhívta arra a figyelmet, hogy azoknak a „modern szenteknek”, akik az itt élőket ápolják, szükségük van a méltó környezetre, hogy ezt a munkát el tudják végezni. Őket is szolgálják ezek a körülmények – mondta.

Az átadóünnepség végén szimbolikus szertartásban zárták le a múltat: az egykori, kilincs nélküli ajtót, amely elzárta a súlyosan sérült embereket, most megláncolták; a lakatok feliratai pedig a Máltai Szeretetszolgálat által képviselt szemléletváltást sürgették: „Méltóság, személyesség, életminőség, önrendelkezés, fejlődés. Semmit rólunk nélkülünk!”

Az új lakóépületek átadásán és megáldásán együtt ünnepelt Herczegh Anita, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat jószoigazgatói nagykövete, Kósa Ádám fogvatékosügyi államtitkár, Szekeres Pál európai parlamenti képviselő, Tarnai Richárd, a Pest vármegyei Kormányhivatal vezetője, Kammerer Zoltán, Göd polgármestere, Szabadhegy Kristóf, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke, a MMSZ több regionális ügyvezetője, valamint Tarjányi Edit, a gödi Gondviselés Háza intézményvezetője.

T. É.
Fotó: Merényi Zita

Búcsú Jelenits István tanár úrtól

(Folytatás az 1. oldalról)

Ady Endre halálának századik évfordulójára emlékezve készült vele egy interjú, s a *Fölszállott a páva* című versben szereplő vármegyéháza hollétének latolgatása során megkérdeztem tőle, mire vágyik még az életben. Egyből jött a válasz, először a csillogó szemek beszédével, majd kisértő szavakkal is: szeretne még egyszer, utoljára eljutni a szülőhelyére, Berettyóújfaluba és fiatalságának meghatározó városába, Nagyváradra. Nagyváradon lévén nem kellett kétszer kérnie. 2019-et írtunk. Nem telt bele fél év, és már együtt utazhattunk élete kitüntetett helyszíneire.

Berettyóújfalut nem ismertem, korábban csak átutaztam rajta. Amikor odaértünk, hosszan kerestük az egykori tisztviselőtelep házait, már-már feladtuk, amikor rájuk találtunk. Alig parkoltam le a ház közelében, Tanár úr máris kipattant az autóból, szinte repült, meg sem állt a kapuig. Mire odaértem, már rég becsengetett, gyermeki izgalommal, természetes egyszerűséggel elegyedett szóba a kaput nyitva, s ugyanígy kért beocsátást egykori szülőházába, amely ma kulturális műhelynek ad otthont. A késő délután hazaigyekvő munkatársak, habár korábban nem ismerték Jelenits Istvánt, az első perctől meg voltak illetődve attól, amit tapasztaltak. Ugyanezek a jelenetek ismétlődtek meg Nagyváradon is, a lakóházuknál, az általános iskolánál és az egykori premontrei gimnáziumnál. A Tanár úr már akkor is közel járt a kilencve-

Kép a nagyváradai közös iskolánk előtt (2019)

nedik évéhez, ám ahogy közeledtünk egy-egy helyszínhez, nemcsak emlékeink áradása gyorsult fel hirtelen, hanem a lépteit is. A környezetemben élők általában azt mondják, nehéz tartani velem a lépést az utcán, de Jelenits tanár úr útítársaként akkor úgy éreztem, lemaradok mellette, mögötte. Szárnyaló lelkét követte a teste, s ha versenyeztünk volna gyaloglásban, biztosan ő nyer.

A legmegérintőbb mégis az volt, amikor az egykori lakásuknak helyet adó társasház kapujában állva ismét megnyomta a csengőt. Mondtam neki, hogy éppen munkaidő van, talán senki nincs itthon, s azt kérdeztem, mi van, ha egy mogorva magyar, vagy, uram bocsá', román család lakik itt... Nem felelt, csak a szeméi

csillogtak gyermeki izgatottsággal, s mire a megfontolt választ is hallhatam volna, már nyílt is az ajtó. Egy román családfő állt előttünk, értetlenül nézett végig rajtunk. Modorosan szabadkozni próbáltam és engedélyt kérni, de a Tanár úr már el is kezdte mesélni élményeit a szomszédban játszó egykori zsidó gyermekről meg a másik házban lakó román fiúról, aki a barátja volt... S egy szempillantás múlva ott álltunk egykori otthona szobájában, ahol a házigazda, aki egy perccel korábban még bizalmatlanul nyitott ajtót, csak úgy itta a Tanár úr szavait... Azóta is élénken él bennem ez a nagyváradai látogatás, és egyetlen válaszom van a történetekre: a gyermeki tisztaság, őszinteség. A Tanár úr annyira öncél, önérdék és önzés

nélküli ember volt, hogy – az infantilizmus vagy a szenilitás gyermeki jegyeit messze elkerülve – annak a gyermeknek a mintaképe, akit Jézus állít élénk az evangéliumban. Ha nem leszünk olyanok, mint a gyermekek... És így neki minden ajtó megnyílt.

Velesz kapcsolatos másik élményem az interjúk készítésekor vált meghatározóvá. Akár csak messziről figyeltem a kollégáim munkáját, akár jómagam beszélgettem Jelenits Istvánnal, sosem volt könnyű kenyér. Bármennyire irodalmi volt is a téma, a Tanár úr mindig kért pár hónap türelmet, hogy felkészülhessen rá. Mi sokszor megmosolyogtuk magunkban: ugyan, erre nem is kellene készülnie az irodalom tudorának... De ő hajthatatlan volt. Az interjúra aztán mindig egy nagy halom könyvvel érkezett, és mindig tudta, melyik kötetet mikor és hol kell kinyitnia. Egy alkalommal bevitt a szobájába, mert választ keresett egy részletkérdésre, amit a legtöbben egyszerűen csak átugranánk, s a könyv, ami a felelet megadhatta volna, nem volt vele. Amikor beléptünk az otthonába, és megláttam a rendezetlennek látszó, hatalmas könyverdőt, megijedtem: hogy fogja itt megtalálni, amit keres? De a Tanár úr csak nézett egyet jobbra, majd pedig balra, aztán egy nagy halom aljáról kihúzta a könyvet, fölütötte, és már meg is volt a válasz. Általában az elkészült interjú szövegének átnézése is több órát vett igénybe nála. Nem sajnálta az időt, hogy mindent alaposan átolvasson, és hosszú csendeket tartva, akár mondatról

mondatra újra átgondolja a szavait. Nem a megfelelési kényszer hajtotta, nem is az, hogy újabbnál újabb gondolatok szülessenek. A szíve mélyén az vezette, hogy az igazat, a jót és a szépet mondja. Átérezte ennek felelősségét. Ma, amikor mindenről van véleményünk, nekünk is jó lenne, ha megállnánk, amikor kérdeznek, és mi is felelősséggel felkészülnénk, átgondolnánk a mondanivalónkat, még a szakterületünk kérdéseit illetően is. Így talán Tanár úr nyomdokaiba léphetnénk...

Főszerkesztői utam elején megkérdeztem Jelenits Istvánt, mi a katolikus újságírás lényege. Ő szokása szerint hosszan elgondolkozott, majd ennyit mondott: normálisnak lenni. Tovább kérdeztem: jó, jó, de mégis mit kell tenni? A válasz csak ennyi volt: maradj meg normálisnak. Utolsó interjúját a 90. születésnapjához közeledve adta, sokszor elcsukló hangon. Amikor katolikus voltunk mibenlétéről kérdeztem, ismét örök érvényűt mondott: „soha ne mondjunk le a másik emberről, hogy ne perlekedésben, hanem reményben éljünk, hogy nyitva tartsuk azokat az utakat, amelyek a másik emberhez vezetnek. Ne legyünk szűk látókörűek, és habár a felgyorsult világ mintha az elszemélytelenedés felé vinne, vigyázzunk a lelkünkre és a másik emberre”.

Köszönjük Tanár úrnak gyermeki őszinteséggel, kereséssel, tisztasággal élt életét és istenhitéből táplálkozó tanítói, nevelői szolgálatát! Te Deum laudamus...

Kuzmányi István

Talpalatnyi ég

Amikor befejeztük Mékli Attila barátommal az evangéliumok Jézusát újraolvasó közös kötetünk szövegét, természetes volt, hogy a korábbi mesterhez, atyai barátomhoz, az evangéliumot és az irodalmat is értő Jelenits tanár úrhoz fordultunk

akik egykori, később esetleg barátta fogadott diájként, vagy csak egyszerű olvasóként-hallgatójaként tudnának mesélni saját, exkluzív, jellemző és őket egy életre megjelölő történetet a Tanár úrról, nem kizárt, hogy esetleg az előbb

kás növendékekre „pazarolja” a tudását, vagy hogy lakcipő helyett bakancsot húzzon. Egy lelkigyakorlaton úgy fogalmazott: lehet valaki jó oly módon, hogy annak, aki látja, elmenjen a kedve a jóságtól – hát nem törekedett rá mindenáron, hogy jól lássék jónak, vagy hogy ügyes manőverekkel kézivezérelje a másokban róla kialakult képet. Órá is illik, amit Belon Gellért méltatásakor mondott egyszer: egyszerűen a villanykörte természetességével világított. (Egy területet azért biztosan tudok mondani, ahol mégis nagyon fontos volt számára a megjelenés: az igényes nyelvhasználatot. Sokszoros bizonyítékai ennek a kristálytisza logikával megfogalmazott, szuggesztív és ele-

gáns stílusú írásai, és talán arról tanúskodik egy személyes történet is. Tartományfőnökiént egyszer egy rendi káptalani gyűlésen Rómában járt, és beavatott engem, az éppen akkor ott tanuló papnövendéket, a vívódásába amiatt, hogy nem tudja jól képviselni a magyar rendtartományt a spanyol nyelvű többségtől eltérő szempontjait: megérti ugyan a többiek felszólalásait, de neki magának nehezebb esik a többiek előtt beszélnie, mert hát „nem szívesen makog az ember egy idegen nyelven, ha megszokta, hogy az anyanyelvén igényesen fejezze ki magát”.)

Egyszer, bő két évtizeddel ezelőtt, a pusztán véletlen egy

portré-interjúra hívtó egy sztárriporterrel, aki nemcsak egy tapasztalatlan papot, de még egy kamerához szokott közéleti személyt, egy politikus is könnyen zavarba hozott volna. A Tanár urat hívtam fel tanácsért: szabad-e vállalom ezt a szereplést, nem árt-e majd az esetleges csetlés-botlásom, netalántán megszegyenyülés az Egyháznak... Ő az interjú vállalására biztatott; azzal érvelt, hogy még az ügyetlenségnek is lehet tanúságtevő ereje.

Egy prédikációjában, már nem emlékszem, milyen összefüggésben, arról elmélkedett, vannak olyan nehéz élethelyzetek, amelyekben az ember úgy érzi, oda már Isten keze sem ér el utána... és felejtethetetlen, ünnepélyes, szinte diadalmas hangsúllyal, hatalmas erővel mondta ki azonnal – még ma is hallom a hangját – a félelmet feloldó választ: „Hát persze hogy elér!” Minden ügyetlenségem, minden esendőségem és esetlegességem, minden leradírozhatatlan bakancsnyomon átragyog, ragyog ez a „hát persze, hogy elér!”. Ragyog, tanúskodik az Istennel otthonosságáról, arról az égbe tartó, feltámadt Jézus által inspirált és tüpontos definícióvá érett bizonyosságáról: „nem arra születünk, hogy beérjük azzal, ami rész szerint való”.

Simone Weil gyönyörű, régóta rá emlékeztető szavával búcsúzom: „Semmi sem olyan hatalmas az emberi dolgok között, hogy egyre intenzívebben Istenre irányítsa tekintetünket, mint az Isten barátai iránti barátság.”

Válóczy József teológus

Fotó: Fábrián Attila

első visszajelzésért, aki aztán először zavarba ejtő lelkességgel, később kritikusan kissé hátrébb lépve kísérte-hordozta velünk a projektet, egészen addig, míg könyv és könyvbemutató lett belőle. A bemutató után egy köszönőlevél érkezett tőle. Kézírással, a gimnáziumi évek óta csodált csodás betűvel írt levél volt – a papírlapon egy láb, egy bakancs nyomával. Az elkészült levél nyilván leeshetett földre, amelyre véletlenül ráléphetett a szerzője, és már nem volt érkezése arra, hogy emiatt újírja az egészet.

Bár a mai, a fiatalabb generációhoz tartozók között sokan nem ismerik a nevét sem, alighanem vagyunk több százan, több ezren, több tízezen akár,

felidézettél még ütősebbet, még meghatóbbat is. De talán bőven egyetértene nekem abban, hogy ez is megbízhatóan ábrázolja őt.

Nem túlzás azt állítani, hogy Jelenits István néhány évtizedig a magyar katolikus értelmiség egyik (ha nem a) legmeghatározóbb alakja volt, mégsem építette soha önmagát, nem menedzselte az imidzsét, nem törődött azzal, hogy a szellemi-lelki kincseit izgalmas és vonzó díszcsomagolásban kínálja a világnak, nem törődött azzal, hogy a csomagolás hevenységessége esetleg érdektelennek mutatja azt, aminek az értékéről amúgy abszolút meg volt győződve. Nem félt attól, hogy szakmun-

Jelenits István piarista szerzetes 1932. december 16-án született Berettyóújfalun. A budapesti Piarista Gimnáziumban érettségizett 1951-ben. 1955-ben végezte el az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának magyar szakát. 1955-ben lépett be a piarista rendbe, négy év múlva pappá szentelték, és teológiai doktorrá avatták. 1960-tól hittant, valamint magyar nyelvet és irodalmat tanított a kecskeméti, később a budapesti Piarista Gimnáziumban, egészen 2003-ig. 1965-től bibliai tárgyakat is oktatott a fővárosban a Kalazantinumban, a rend hittudományi főiskoláján, 2000-től pedig annak utódintézményében, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán. 1985–1995 között a piarista rend magyarországi tartományfőnöke volt. 1992-től

Fotó: Lambert Attila

éveken át tanított a gödi, illetve 1993-tól a váci piarista iskolában, később a váci Apó Vilmos Katolikus Főiskolán is. 1995-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának esztétikatanára, tanszékvezetője volt, 2015 óta professor emeritus.

1993–1997 között az Országos Köznevelési Tanács, 1998-tól 2003-ig a Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. igazgatójának tagja, 1995 óta pedig a Pilinszky János Irodalmi és Művészeti Társaság elnöke volt. Munkáját és szolgálatát számos kitüntetéssel ismerték el.

Az Úr Föltámadásáról nevezett Jelenits István piarista szerzetes, nyugalmazott gimnáziumi, főiskolai és egyetemi tanár életének 92., szerzetességének 70., papságának 65. évében 2024. szeptember 26-án hunyt el rendtársai körében szentségekkkel megerősítve, csendesen.

*

Jelenits István piarista szerzetes temetési szertartását október 15-én, kedden 13 órakor tartják a Fiumei Úti Nemzeti Sírkert (1086 Budapest, Fiumei út 16-18.) ravatalozójánál (44-es parcella). Az elhunyt lelki üdvéért gyászmisét mutatnak be a Belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (1056 Budapest, Március 15. tér) 15.30 órakor. Aznap 17 órakor a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola (1052 Budapest, Piarista köz 1.) Auditorium Maximum termében nyilvános szentatási ülést tartanak, amelynek keretében felidézük Jelenits István piarista szerzetes életét és munkásságát. A programot agapé követi.

A BIBLIA ÜZENETE

„A teremtés kezdetén”

Mk 10,2-16

Elevenünkbe hatolnak a mostani hétvégén elhangzó jézusi szavak a házasság felbonthatatlanságáról. Ahogyan a tanítványokat is nyugtalanította a Mester Tóra-magyarázata, ugyanúgy nyugtalanít minket is, mai tanítványokat...

Ha a család fogalmát kibővítjük, akkor a valósi statisztikákban nincsen kivétel: akár közvetlenül, akár távolabbi családtagjaink, barátaink révén mindannyian érintettek vagyunk! Bár keménynek tűnik a jézusi tanítás, tudomásul kell vennünk a kezdeti alapigazságot, amit a Teremtő a házasságról megálmodott: tudniillik, hogy ez jó! A *Szentírás* első könyvének első fejezetében hatszor hangzik el, hogy a teremtés művei jók, és mintegy megkoronázva az egy férfi és az egy nő között létrejövő titokzatos kapcsolatot, azt sugalmazza, hogy ez nagyon jó! Így arra hívok meg minden érintett olvasót, hogy ezt a kinyilatkoztatott igazságot tartsuk tiszteltben, nagy becsben. Mi, emberek képesek vagyunk tönkretenni, elrontani és megkérdőjelezni a legszentebb jót is...

A teremtés Istennek nem egy múltbéli, befejezett műve, hanem egy folyamatosan közünk élő és megvalósuló csoda. Ahogyan egy fiú és egy lány legbelsejében egymás irányában elindul valami megmagyarázhatatlan, valami nagyon szép, valami nagyon jó, az a teremtés létének megkérdőjelezhetetlen bizonyítéka!

Számtalan jegyespárt eskettem. Diszkréción kívül rá szoktam kérdezni a kezdetekre, és azt legtöbbször el is mesélték a fiatalok. A történetek általában azzal az összeggel végződnek, hogy mindez nem lehet a véletlen műve. Nem a

csillagok állása miatt, nem a párkereső oldalak ügyeskedő taktikái miatt, nem is sors furmányos meglepetése révén jönnek létre napjaink csodái a házasulandók között, hanem – amire egyházi szertartásunk során esküt is tesznek a házasulandók – „Isten rendelése szerint” történik mindez!

Folyamatosan „árgus”, ám tapintatból jól leplezett szemekkel nézem a házasulandókat. Le merem írni, hogy eddig minden esetben úgy adtam össze fiatalokat, hogy láttam azt a tüzet, átérezhettem azt a kezdeti szeretet (Jel 2,4), amelyetől mi, gyarló emberek olyan könnyen eltérünk, legyen szó itt bármilyen elkötelezett életformáról: házasságról, szerzetesi fogadalomról, vagy épp a papság szentségéről. A mi személyes teremtésünk kezdetén elindult valami csoda. Hogy megtorpant?! Megakadt?! Zátönyra futott?! Az Isten által megálmodott és megalkotott leggyönyörűbb csodákat mi, emberek rontjuk el. Megrendült szívvel olvasom a *Márk- evangélium* jelen vasárnapunkra kijelölt utolsó sorait a gyermekekről. A legkisebbek, a legártatlanabbak az elszenvetői a csodaromból, önző felnőttek tetteinek.

Vajon vissza tud-e térni a felnövekvő generáció a kezdetekhez... a teremtés csodáihoz?! Vajon születhet-e szüleik elretentő példájából valami új és valami nagyon jó?! Azt gondolom, igen! De tartsunk bűnbánatot, korrigáljunk, amennyire lehet, és higgyünk az evangéliumban!... (vö.: Mt 2,15).

Fekete Szabolcs Benedek

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (40.)

Az egyházi ünnepek és jeles napok kapcsán – tartalmuk, illetve a nagyszámú liturgikus szöveg révén – jobban megérthetjük a liturgia és a dogmatika összefüggését is. A kettő vonatkozásában nagyon fontos alapul az Egyházban, hogy *amit hiszünk, azt imádkozunk* meg a szertartások folyamán (és persze nem lehet és nem szabad ettől elvonatkoztatni az egyéni imádságokban sem). De vissza is fordítható a tétel: *amit imádkozunk, azt hiszünk*. Ezt az alapvetel nevezik a liturgia tudósai a „lex credendi – lex orandi” elvének.

Ha akarjuk, visszamehetünk egészen a gyökerekig. Idézzük fel a híres jelenetet! A Jézus kivégzését levezénylő tiszt (a Bizánci Egyház hagyománya a nevét is megőrizte: Longinus százados), miután látta Jézust meghalni a kereszten, így szólt: „Ez az ember valóban az Isten Fia volt” (Mk 15,39). Valódi hitvallás ez! S talán még mélyebb imádság is, mint a Jézus jobb-án haldokló látore, aki kért tőle (Lk 23,42). A százados nem kért, hanem hitvallást tett, ami egyben imádság, igazi mély imádság volt a részéről, hiszen Jézus istenségébe vetett hitének adott hangot.

Másként is közelíthetünk témánkhoz: a *tételesen megfogalmazott hit és a szertartásokban megélt hit* azonosságának és különbözőségének a mérlegelésével. Az előbbi az Egyház által megfogalmazott hitvallásokban, a dogmákban, a katekizmusokban, a tanítói hivatali megnyilatkozásokban jelenik meg. Ez a Jézus Krisztustól kapott hitletétel, amely az apostolok keresztül az Egyház folyamatos áthagyományozásában napjainkig is eljutott és eljut. Ámde nem dogmatika könyvvel vagy katekizmussal a hönünk

alatt megyünk a templomba imádkozni! Oda az imakönyvünket visszük magunkkal. Ami ugyanazt a hitet tartalmazza, de nem ugyanolyan formában. Mert itt már a hitnek az utóbbi formájáról van szó: ahogyan azt megéltük, és a szertartásokban átímadkozunk.

A Bizánci Egyház különösen is híres arról, hogy a liturgikus himnuszai, imádságai, szertartási énekei nem a „könnyed műfajba” tartoznak. Az olykor másfél évezredes (vagy még régebbi) szövegeknek dogmatikai veretük van! Sokszor visszaköszön bennük az egyetemes zsinatok egy-egy határozata. Számtalan példát lehet említeni akár a krisztológia, akár a mariológia területéről. A vecsernyében nagy és kis dogmatikonokat éneklünk, amelyeknek már a neve is jelentőségteljes. A harmadik hangúban például a 451-es kalkedóni dogmát idézzük: Jézus „öröktől fogva született”, „éspedig változatlanul, vegyülés nélkül és osztatlanul, mindkét lénynek sajátosságait épségben megtartva”. Máriát mindig Istenszülőnek valljuk a 431-es efezusi zsinat kapcsán. Az ikonok tiszteltében pedig nagy Szent Bazilt is idézzük.

Milyen egyszerű, hogy szertartásainkat, liturgikus himnuszainkat, imádságos szövegeinket nem kell múzeumi vitrinben őrizni, mert a mindennapi szertartásokban ma is élők számunkra! Lehet, hogy első megközelítésben nem könnyű felfogni őket. De őrizzük a hagyományt, és azt imádkozzuk, amit hiszünk, s azt hisszük, amit imádkozunk. Még akkor is, ha ez a „modern” világban talán „ösdinak” tűnhet. Felvállaljuk így is!

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az Eucharisztia ünneplése (170/7e)

A vétkes bűnbánattartása teljes egészében abban a közösségben találja meg forrását, értelmét és célját, amely közösségre irányul, amely közösséggel való kapcsolatát helyreállítani akarja – közösség Istennel és közösség Krisztus Egyházával. Annak ténye, hogy a keresztény gondolkodás és lelkiesség, valamint erkölcsi feyelem kibontakozásának korai szakaszában e kapcsolat tudata annyire erős volt, szorosan összefüggött az Eucharisziáról alkotott szemlélet hangsúlyos voltával, amely Szent Pál apostol teológiájából forraszik: „Az áldás kelyhe, amelyet megáldunk, nem Krisztus vérében való részesedés? És a kenyér, amelyet megtörünk, nem Krisztus testében való részesedés? Mert egy a kenyér, s egy test vagyunk sokan, hiszen mindnyájan egy kenyérből részesülünk” (1Kor 10,16-17).

Krisztus Teste egyszerre az a Test, amelyet az Eucharisziában veszünk magunkhoz a szentáldozásban, és az egyházi közösség teste, amelynek a tagjai vagyunk. Az Eucharisziában szentségi egység jön létre a kettő között – ezért is mondjuk, hogy az Eucharisztia az Egyház születésének oka. Isten Egyháza az a közösség, amelyet az eucharisztikus Test kapcsol össze

és fon egybe, viszont ez a közösség egyben a szeretet által létrejött szövetségi és kölcsönös elköteleződés is, amelyben az Istennel való kapcsolat soha nincs elválasztva a másokkal való kapcsolattól (vö. 1Jn 4,19-20).

Így válik érthetővé számunkra az a teológiai út, amely a II. Vatikáni Zsinat szent liturgiáról szóló konstitúciójáig vezetett, és így válnak érthetővé a konstitúcióban idézett Szent Ágoston szavai az Eucharisziáról: „Üdvözítőnk az utolsó vacsora alkalmával azon az éjszakán, melyen elárultatott, megalapította testének és vérenek eucharisztikus áldozatát, hogy így a kereszt áldozatát a századokon át eljöveteleig megörökítse, és így szeretett jegyesére, az Egyházra bízta halálának és föltámadásának emlékeztet: az irgalom szentségét, az egység jelét, a szeretet kötelékét mint húsvéti lakomát, melyen Krisztust vesszük magunkhoz, lelkünket kegyelem tölti el, s a jövődó dicsőség záloga nekünk adatik” (SC 47).

Krisztus eucharisztikus Testét azért vesszük magunkhoz, hogy Krisztus révén: Óaltala, Övele és Öbenne beletestessüljünk az Egyház Testének közösségébe.

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Szent John Henry Newman

Október 9.

is egyre jobban közeledni kezdett a korábban megvetett, „antikrisztusi” és „római rontásnak” tekintett katolikus egyházhoz. Az Oxford-mozgalomban így a katolicizmus és az anglikanizmus között közvetítő irányzat képviselőjeként lépett fel. Az anglikanizmust az ősegyszázzal egybekapcsolva kompromisszumot akart teremteni Róma és a protestantizmus között, azt remélve, hogy az anglikanizmus egységesítő szereplője lehet az egymástól elválasztott keresztény egyházaknak.

Az anglikán egyházzal szemben ébredt kételye után hat éven keresztül állhatatosan imádkozott és böjtölt, hogy bizonyosságra jusson. 1843-ban, mivel már nem érezte magát az anglikán egyház elég jó fiának, lemondott plébániájáról, otthagyta akadémiai pályafutását, lelki gyermekeit, hozzátartozóit és legjobb barátait, és teljes magányba vonul. A hosszas elmélkedések és a kemény aszkézis végül megérlelték benne a döntést: 1845. október 9-én katolizált. Még ebben az évben megírta konverziójának részletes okait a keresztény tan fejlődéséről írt könyvében, majd később, mikor anglikán oldalról kétszínűséggel vádolták, a katolicizmushoz vezető útját *Apológiájában* is feltárta, amelyet az angol lelki irodalom remekműveként tartanak számon.

1847. május 31-én római katolikus pappá szentelték, majd belépett az oratoriánusokhoz. 1847-ben IX. Piusz pápától engedélyt kapott, hogy Birminghamban és Londonban oratóriumot alapítson. Mint az új angol oratoriánus kongregáció tartományfőnöke tevékenyen részt vett a lelkipásztorkodásban, plébánosként pedig a szegények gondozásának szentelte magát. 1851-től hét éven át az új, dublini katolikus egyetem rektoraként működött, majd birminghami kolostorába vonult vissza, ahol előkelő családok gyermekeit nevelte és a tudományok értelmében élte.

Útja a katolicizmuson belül sem volt problémamentes. Megtérése után sok félreértés és megaláztatás érte: elvárták, hogy sok konvertitát hozzon az Egyházba, de a katolikus egyház hivatalos képviselői sokáig bizalmatlanok voltak vele szemben, „liberális katolikusnak” tekintették. Ellenállást váltott ki a dublini egyetem felállításának szándéka is. Lelekipásztori és tudományos munkássága elismerésül XIII. Leó 1879-ben bíborossá nevezte ki. Életének utolsó éveit szinte teljesen megvakulva élte le, szüntelen a rózsafüzért imádkozva. Ferenc pápa 2019. október 13-án a Szent Péter téren szentté avatta John Henry Newman bíborost, a leghíresebb angol konvertitát, akinek a világegyház október 9-én, katolizálása napján ünnepli emléknapját.

L.K.

OKTÓBER 6., ÉVKÖZI 27. VASÁRNAP

(Szent Brúnó áldozópap, Renáta)

– Ter 2,18-24 (A házastársak Isten akarata szerint egy emberpárrá lesznek.) – Zsid 2,9-11 (Ugyanattól az egy Istentől valók mind: a megszentelő, és akiket megszentelt.) – Mk 10,2-16 vagy Mk 10,2-12 (Jézus tanítja, hogy a házasság felbonthatatlan.) – Zsolozsma: III. zsolnárhét – Énekrend: Ho 220 – EE 590, Ho 220 – EE 149, Ho 116 – EE 594, Ho 287 – EE 242.

OKTÓBER 7., HÉTFŐ – Rózsafüzér Királynője emléknapja (Amália)

– Gal 1,6-12 – Lk 10,25-37.

OKTÓBER 8., KEDD – SZŰZ MÁRIA, MAGYAROK NAGYASSZONYA FŐÜNNEPE (Koppány, Benedikta)

– Sir 24,23-31 (Mária reménységünk az életre és minden erényre.) – Gal 4,4-7 (Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született.) – Lk 1,26-28 (Áldottabb vagy te minden asszonynál!) – Énekrend: Ho 286 – EE 646, Ho 285 – EE 300, Ho 109 – EE 643, Ho 284 – EE 234.

A hét liturgiája

B év

János pápa emléknapja (Brigitta, Gitta, Etel) – Gal 3,7-14 – Lk 11,15-26.

OKTÓBER 12., SZOMBAT (Mikes, Miksa) – Gal 3,22-29 – Lk 11,27-28.

OKTÓBER 13., ÉVKÖZI 28. VASÁRNAP (Kálmán, Ede, Edvárd)

– Bölcs 7,7-11 (Az örök Bölcsességhez képest a gazdagság semmisség.) – Zsid 4,12-13 (Isten szava megítéli a szív gondolatait és érzéseit.) – Mk 10,17-30 vagy Mk 10,17-27 (Az önkéntes szegénység az akadálytalan Krisztus-követés útja.) – Zsolozsma: IV. zsolnárhét – Énekrend: Ho 223 – EE 591, Ho 223 – EE 209, Ho 134 – EE 594, Ho 195 – EE 236.

„Rábízhatjuk magunkat Isten angyalaira”

Ternyák Csaba érsek áldotta meg a felújított egri bazilikát

(Folytatás az 1. oldalról)

Felidézte: januári újravizsgálata után az épület homlokzatán olvasható felirattal – „Venite Adoremus Dominum” (Jöjjetek, áldjuk az Urat!) hívta a híveket, akik nagy számban jelentek meg az ünnepi alkalmon. A főpásztor köszöntötte Michael Wallace Banach apostoli nunciust, a megjelent érseket, püspököket, papokat és szerzeteseket, a közélet vezető szereplőit, köztük Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettest és Lázár János építési és közlekedési minisztert. Az érsek emlékeztetett: a török időben a várban álló székesegyház elpusztult, s a mostani bazilikát Pyrker János László vezetésével öt év alatt építették fel, s most öt évbe telt a felújítás. A főpásztor megköszönte a magyar állam anyagi segítségét, mely lehetővé tette a fejlesztést, s megköszönte a többi adakozó nagylelkűségét és a szakemberek munkáját.

Michael Wallace Banach apostoli nuncius Ferenc pápa nevében köszöntötte a jelenlévőket, s adta át apostoli áldását. Úgy fogalmazott: öröm és megtiszteltetés, hogy Szent János, Szent Mihály és a Boldogságos Szűzanya Szeplőtelen Fogantatása tiszteletére szentelt bazilikában ünnepezhettek. Azért vagyunk itt, mert Jézus Krisztus, a szegletkő barátai és követői akarunk lenni, s mert hallottuk a meghívást: „Jöjjetek, áldjuk az Urat!” Isten áldását kérte az érsekre, papjaira és az Egri Főegyházmegye hívó közösségére.

A nuncius köszöntője után a főpásztor áldást mondott, s meghintette

szenteltvízzel a bazilika falait. Szentbeszédében Szent Mihály közelgő ünnepe kapcsán a Gonosszal vívott harcról és az angyalokról elmélkedett. A főpásztor homíliájában hangsúlyozta: Háborúktól, feszültségektől és

Urat. Azzal, hogy ez a templom Isten háza lett, egyúttal a láthatatlan világ részévé is vált, miközben továbbra is megmaradt kőből épült templomnak, amely a látható világ része. Ez a két világ itt és minden templomban össze-

különbé csapásoktól terhelt korokban megtapasztaljuk a világban a gonosz erők jelenlétét. Amikor ma Szent Mihály főangyal pártfogásába ajánljuk magunkat, azért imádkozunk, hogy védelmezze Isten Egyházát és minket is, akik oltalmáért esedezünk. Éppen emiatt választottuk egyházmegyei találkozóknak számára és a bazilikánk megáldására az ő ünnepét. A láthatatlan világ erejére és annak végső győzelmére emlékeztünk, amikor ennek a templomnak, a felújítás utáni megáldását végeztük el a szentmise elején, amellyel ezt a helyet újra Istennek szenteltük.

A bazilika homlokzatán látható felirat arra hív, hogy lépünk be ebbe az épületbe, imádkozunk és imádjuk az

ér. Templomaink olyan szent helyek, ahol az ég és a föld különleges módon találkozik, ahol mi is könnyebben rátalálunk halhatatlan lelkünkre.

Az érsek arról is beszélt, hogy „a bennünket körülvevő látható világról a pozitív tudományok előrehaladtával egyre többet tud meg az ember, mégis az az érzésünk, hogy minél többet tudunk róla, annál több ismeretlent rejt.” A felfoghatatlan távolságokban lévő ismeretlen világok, a makrokozmosz megismerése még gyermekcipőben jár. Ugyanez elmondható a mikrokozmosz felfedezéséről is. Úrteleszkópok és különleges mikroszkópok segítségével kutatjuk a millió fényévre lévő égitesteket, és az anyagvilág legapróbb

részecskéit és törvényszerűségeit. Minél távolabba és minél mélyebbre hatolunk az anyagvilág titkaiban, annál inkább felismerjük, hogy tudásunk mennyire töredékes. Tudásunk arról vallanak, hogy minél többet tudnak, annál több megválaszolatásra váró kérdéssel találkozunk. De még ennél is több titkot tartogatnak az élővilág csodái, a növények és az állatok világa, nem is szólva rólunk, emberekről, akik a teremtés koronája vagyunk. Ha az emberi kéz alkotásai, mint például ez a megújult templom, csodálattal és áhítattal tölt el bennünket, és elismeréssel adózunk a művészeknek, mennyivel inkább elámulhatunk a teremtett világ gazdagságán és szépségén. Ha értelmünket használjuk, beláthatjuk, hogy ezekből is joggal következtetünk az alkotóra, és a zsoltárossal együtt óhatatlanul megvalljuk: „Milyen nagyszerűek a te műveid Uram” (Zsolt 91).

A felfedezésre váró látható világ mellett van azonban egy láthatatlan világ is, amelyet sem érzékszerveink, sem műszereink nem érzékelnek, amelyet egyedül csak a kinyilatkoztatás és a hit segítségével tudunk megismerni. Ez a világ az Isten világa, az angyalok, a többi szellemi lények, fejedelemségek, hatalmasságok, és az üdvözült lelkek világa. Annak felfoghatatlan mélységét, szépségét és gazdagságát egyedül csak Isten Lelkének ereje által tudjuk elképzelni, hiszen hiányoznak hozzá a fogalmaink és a szavaink. Halhatatlan lelkünk által mégis már most is részesei vagyunk annak a világnak, amely halálunk

után, reményünk szerint örök otthonunk lesz. Erről írja Szent Pál apostol: „szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik” (1Kor 2,9).

Az érsek rámutatott: „Tapasztaljuk, hogy a Sátán azóta is jelen van és működik a világban. Ezért aktuális a Péter-levél buzdítása: »Józanok legyetek és vigyázzatok! Ellenségeitek, a sátán, ordító oroszlán módjára ott kószál mindenütt, és keresi, kit nyeljen el. Erősen álljatok neki ellen a hitben!« Igaz ugyan, hogy a végső küzdelem egyszer s mindenkorra eldőlt, amikor Szűz Mária Fia szétápostta a Sátán fejét, de ő még továbbra is a sarka után kapdos. Részleges győzelmeivel sokakat megtéveszt, és úgy állítja be azokat, mintha ő lenne a világ igazi ura. Az üdvösség elleni tusakodása a betegségekben, háborúkban és viszályokban, az Egyház szándékos lejáratásában nyilvánul meg leginkább. Ebben a küzdelemben bizalommal számíthatunk Isten angyalaira. Hisszük, hogy Isten angyalai lelki és szellemi küzdelmeinkben mellettünk állnak és oltalmaznak bennünket, akik testi mivoltunkban a látható világ polgárai vagyunk, de halhatatlan lelkünk és Jézus Krisztustól kapott istengyermeki méltóságunk által meghívást kaptunk arra, hogy a láthatatlan világnak a polgárai legyünk” – zárta a beszédét Ternyák Csaba egri érsek.

Forrás:
Egri Főegyházmegye
Fotó: Lénárt Márton

Az élet teljességére kaptunk meghívást

29. alkalommal rendeznek családkongresszust Máriabesnyőn

Az MKPK Családügyi Bizottsága 29. alkalommal rendezi meg október 17–19. között a családok találkozóját Máriabesnyőn, a Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Házban. A találkozó kiemelt témája az időspasztoráció.

A téma nem csak azokat szólíthatja meg, akik hivatásként élnek meg az idősekről való gondoskodást, hiszen mindannyian rendelkezünk valamilyen tapasztalattal az idősekről. Családunkban, szűkebb vagy tágabb környezetünkben jelen van az idő generáció, és szeretnénk segíteni őket abban, hogy a maga teljességében élhessék meg ezt az életszakaszt is. A fiataloknak különösen érdemes átgondolnunk az időskorral kapcsolatos élményeiket, kérdéseiket: Hogyan kapcsolódom idős rokonaimhoz, embertársaimhoz? Hogyan jelenik meg életemben a generációk közötti együttműködés?

„Nemcsak azért kell odafigyelnünk a nagyszülőkre és az idősekre, mert kötelességünk kifejezni hálánkat és szeretetünket irántuk, hanem mert erre egy emberibb és testvéribb társadalom építéséhez is szükség van. A Szentatya arra hív bennünket, hogy ismerjük el értéküket a hit és a remény új nemzedékeknek történő átadásában, és ne csak alkalmanként, hanem állandóan. Tehát nemcsak az a cél, hogy évente egyszer megünnepeljük idős szeretteinket, hanem annak állandó érzetése velük, hogy keresztény családnk és közös történelmünk szerves részét képezik. A világ számos pontján ők a közösségek hivatkozási pontjai és az emlékezet őrzői. Ezért

mentálisváltásra van szükség közösségeinkben: le kell győznünk az előítéleteket, melyek passzív és haszontalan embereknek tartják az időseket, és hozzá kell szoknunk egy olyan lelkipásztori gondoskodáshoz, amelyet kölcsönösség és osztozás jellemez.” (Pasztorális segédlet a nagyszülők és idősek harmadik világnapjához)

Szeretettel hívjuk, várjuk a kongresszusra a papokat, szerzeteseket, világiakat, a jegyes- és házaspárokat, és mindazokat, akik elkötelezetten dolgoznak a családpasztorációban; valamint azokat, akikben ott él a vágy, hogy környezetünkben,

plébániájukon, egyházmegyéjükben konkrétan tegyenek idős testvéreinkért és általában a családok ügyéért!

Jelentkezési határidő: október 6.

Regisztrálni a csaladegyhazi.hu/29-csaladkongresszus/ oldalon lehetséges.

Forrás és fotó:
az MKPK Családügyi Bizottsága

Képzési fórum a tavaly felszentelt püspököknek

September 16. és 21. között tartották a tavalyi év során felszentelt püspökök szokásos római képzési fórumát, amelyen idén több mint kétszázhatvan püspök vett részt a világ minden tájáról, köztük a nagybecskereki megyéspüspök, Mirko Štefković is.

A püspökök minden reggel csendes imádsággal kezdték a napot, majd közösen mutattak be szentmisét, a zsolozsma reggeli dicséretével. Az előadások székelye a Pápai Szent Pál Apostol Kollégium és az Urbaniana Pápai Egyetem volt. Az előadások alkalmat adtak a püspököknek, hogy betekintést nyerjenek a Szentszék egyes testületeinek tevékenységébe, emellett lehetőségük nyílt arra, hogy megismerjék azok vezetőit is. Ily módon megvitathatták az Egyház jelenlegi helyzetét és eszmét cserélhettek a kihívásokról. Az együtt töltött idő jó lehetőséget biztosított az ismerkedésre, tapasztalatcsere-re az egyes egyházmegyek működéséről, a lelkipásztorok életéről, munkásságáról.

Az újonnan kinevezett püspökök továbbképzési fórumának központi eseményére a Szent Péter-bazilikában került sor, ahol a főpásztorok közösen mutattak be szentmisét, majd lerótták tiszteletüket Szent Péter apostol sírjánál. Ezt követően találkoztak a Szentatyaival. Ferenc pápa rövid köszöntőbeszéde után válaszolt a püspökök kérdéseire, majd egyenként kezét fogott mindannyiukkal. Az utolsó képzési napon Robert Francis Prevost bíboros, a Püspöki

Dikasztérium prefektusa és munkatársai válaszoltak a püspökök kérdéseire. A találkozó végén a résztvevők megköszönték a dikasztérium elöljáróinak a továbbképzés megszervezését, az eseménynek otthont adó Pápai Szent Pál Apostol Kollégiumnak pedig a szíves vendéglátást.

„A Katolikus Egyház sokszínűségének megtapasztalása olyan egyedülálló élmény volt számomra, ami a nehézségekkel szembeni kitartásra ösztönöz, reményt ébreszt, és arra emlékeztet, hogy Krisztus milyen gyengédséggel figyel oda mindannyiunkra,

külön-külön” – mondta hazatérte után Mirko Štefković nagybecskereki megyéspüspök. Rómában a püspöki továbbképzésen az idén június 1-jén felszentelt Mirko Štefković nagybecskereki püspök mellett jelen volt a 2023. november 11-én szentelt Fazekas Ferenc szabadkai püspök, valamint a 2023. szeptember 2-án szentelt esztergom-budapesti segédpüspök, Fábry Kornél is.

Szöveg: Illés Hajnalka/Nagybecskereki Római Katolikus Egyházmegye
Fotó: a résztvevők személyes archívuma

Az evangéliumi üzenet erejével a társadalomban

Kérdések és válaszok a KATTÁRS-on

(Folytatás az 1. oldalról)

a KATTÁRS arról szól, hogy miként tudja áthatni az evangéliumi tanítás a társadalmunkat, iskoláinkat, a kórházakat, a börtönöket; hogy hogyan kell jelen lennünk a társadalom peremére szorult emberek között annak érdekében, hogy legalább az Egyházban megélhessék az otthonlétet. Amikor most a KATTÁRS-on főként az iskoláinkra fókuszálunk, akkor azért adunk hálát – és próbáljuk egy kicsit felmutatni is –, hogy a keresztény iskola a legfontosabb kincset adja meg a fiatalok számára: a távlatot, a lét értelmét, a húsvéti fényt. Csak akkor vagyunk emberek, ha vannak eszményeink, olyan értékeink, amelyek önmagunk fölé emelnek, a magasba röpitenek. A keresztény iskola éppen ezeknek a nagy kincseknek az őre és a közvetítője – fejtette ki Székely János.

A záró szentmisét Erdő Péter bíboros, prímás mutatta be a Szent István-bazilikában. Homiliájában azt fogalmazta meg, hogy a KATTÁRS programjai mindannyiunkat arra köteleznek, hogy „mélyebben gondoljuk át, amit keresztény küldetésünk a világ életéhez ad hozzá. Kötelezettségeink vannak ugyanis a körülöttünk élő hívő és nem hívő világ felé. Nem csupán a segítő szeretet tanúságtételét kell nyújtani, mégha ezekben a napokban nagyon sok olyan tiszteletreméltó intézményt és kezdeményezést mutattunk is be, amelyek a legjobban rászorulók segítségére törekszenek. De mindezen keresztül és ezeken túlmenően szóban is hirdetni és tanítani kell a katolikus keresztény hitünket, mert nincs más név az ég alatt, csak Jézus Krisztusé, mert ő az ember megváltója, és benne van az üdvösségünk”.

Oktatás-nevelés: Előadások, szekcióülések, fórumok a három nap során

A katolikus oktatás-nevelés múltja, jelene és jövője címmel tartott konferencián a budapesti D50 Rendezvényközpontban Erdő Péter bíboros, prímás mint házigazda főpásztor mondott köszöntőt, mely ahhoz segített hozzá, hogy átfogóbban tekinthessünk az oktatás-nevelés feladataira. A bíboros gondolatai felemelték a tekintetet, szellemi és lelki töltést adtak, amelynek legalább akkora a fontossága a pedagógusi hivatásban

dolgozók életében, mint szakmai felkészültségüknek vagy erkölcsi és anyagi megbecsültségüknek. A főpásztor aláhúzta, hogy az Isten képésére alkotott ember az értelmével és a szabad akaratával lett a világ művelője. A szabadságával akkor tud helyesen élni, ha az értelem megelőzi a szabad akaratot. Hogy valóban képes legyen élni az értelmével, és választani tudjon a lehetséges alternatívák közül, tudnia kell elvonatkoztatni, és valamilyen jövőképet kell maga elé állítania. Ebben ragadható meg a nevelés és az oktatás meghatározó szerepe. A keresztény szemlélet szerint életünknek van egy végső perspektívája, ami az értékekre irányuló közös cselekvésre buzdít bennünket. Ezért valljuk azt, hogy az ezt megalapozni tudó katolikus nevelés mind az egyes ember boldogsága, mind pedig a társadalom egésze szempontjából alapvető fontossággal bír.

Korzenszky Richárd OSB rávilágított: az oktató-nevelő munkánkban tudatosítanunk kell, hogy a mai társa-

dalom nem rendelkezik teljes ember- és világképpel, azonban az egyházi iskolának minden változás közepette is közvetítenie kell, az ember lényege nem változott: továbbra is a boldogságra és a teljességre vágyik.

És hogy hol tartunk most mindenek megvalósításában? Ehhez először is világosan kell látnunk a helyzetünket. Rubovszky Rita, a Ciszterci Iskolai Főhatóság vezetője szerint az Internet kora példátlan kihívások elé állít bennünket. Ahogy fogalmazott: „kardfogú tigrisek” leselkednek gyerekeinkre. Veszélyben vannak a mégoly jó családokban felnövekedők is. Gyerekeink magányosak, akik elbizonytalanodtak, akik sokszor kezelhetetlenek, megközelíthetetlenek, akik gyakran küzdenek evészavarral és más ijesztő mentális betegségekkel. Megfelelési kényszerük arra vezeti őket, hogy a közösségi médiában megjelenő tartalmak alapján építsék fel énjüket, a szelfi-ént, amivel az őket kihasználó piac és a különböző tartalomgyártók

lással tudjuk biztosítani gyermekeink védelmét olyan felnőttekként, akik istenkapcsolatukban a szerető Isten és szerető Egyház képét tudják közvetíteni a számukra. Így lesz esélyünk arra, hogy az evangélium erejében bízva a világ előtt is példaeértékű utat, megoldásokat mutassunk fel.

Udvardy György veszprémi érsek Hit és köznevelés címmel tartott előadásában megállapította: a hitre nevelés egyszerre jelenti a liturgiát, a tanítást, illetve a közösség szolgálatát. Az Egyház intézményeiben ezeket kell a mindennapi működés részeként tenni. A veszprémi érsek szerint a katolikus oktatás feladata az evangélium hirdetése, mert Jézus Krisztus ezt bízta az Egyházzal. A kinyilatkoztatásban Isten szól az

emberhez, a megismerésnek ez az alapja, ez a mintája. Intézményeinkben ugyanakkor érzékenyek kell lenni a diákok személyes, létre és hitre vonatkozó kérdéseire is. Udvardy György tapasztalata, hogy egyházi iskolát végzett diákok, ha nem is járnak nagyobb számban rendszeresen szentmisére, a vallási értékek társadalomban betöltött szerepéről többnyire pozitívan nyilatkoznak. Bizalommal tekintenek az Egyházra, nem félnak a struktúráktól, és otthonosan mozognak a keresztény kultúrában. Fontosnak tartják a közösséget, távlatokban gondolkodnak, és reménnyel fordulnak a jövő felé.

Hasonló megállapításra jutott Zsódi Viktor SchP, a Piarista Rend Magyar Tartományának tartományfőnöke, a Férfi Szerzeteselőjárók Konferenciájának elnöke. Elmondta, hogy a ferences, a ciszterci, a bencés és a piarista öregdiákok körében 2023-ban végzett felmérés szerint a diákok iskolájukban az összetartozás-tudat megerősítését, az együttérzésre, az együttműködésre, az ellenálló képességre, a bizalomra és a problémamegoldásra való nevelést, az erkölcsi igényességet és becsületességet, valamint az önfegyelmet és az elkötelezettség-tudat megerősítését tartották a legfontosabbnak.

Birher Nándor, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Karának dékánja a pedagóguspályára jelenéről és jövőjéről gondolkodva arra hívta fel a figyelmet, tudnunk kell, hogy,

mire és hogyan kell megtanítani a gyereket. A pedagógusképzés során pedig interdiszciplináris módon kell szembenéznünk az új kihívásokkal.

A pedagógusképzést érintette a Glociczki Zoltán, az Apur Vilmos Katolikus Főiskola rektora és Uzsalyiné Pécsi Rita főiskolai tanár, neveléskutató részvételével

Székely János püspök főcelebrálásával mutatták be szentmisét a belvárosi templomban

Rubovszky Rita, a Ciszterci Iskolai Főhatóság vezetője a gyermekvédelemről beszélt

tartott fórum is. Ebben, a felzárkóztatás kérdéseiből kiinduló beszélgetésben arra hívták fel a figyelmet, hogy a közoktatásba bekerülő gyerekek döntő többsége fejlesztésre szorul, s ez ma már a gyerekek hetven százalékát érinti. Ezért helyénvaló a kérdés, vajon nem arra való-e az iskola ma, hogy nekik segítsen a felzárkóztatásban? Nem arra kellene-e felkészíteni a pedagógust, hogy tudjon majd mit kezdeni a fejlesztendő gyermekkel? – tették fel a fórumon a kérdést. Igyekeztek körüljárni azt is, mi lehet az oka ennek a kiemelkedően magas aránynak, illetve, hogy mi a család, a nevelési intézmények és a társadalom feladata e téren. Rámutattak, hogy nemcsak hátrányos helyzetű családokból kerülnek ki a felzárkóztatást igénylő gyerekek, hanem az elitcsaládokból is. A felzárkóztatás Uzsálné Pécsi Rita szerint az érzelmi intelligencia fejlesztését is jelenti. A probléma gyökere a képernyőidő: a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság adatai szerint a tizenhét év alatti korosztály átlagos napi képernyőideje 234 perc, azaz közel négy óra. Ennek hatvan százalékát a közösségi médiára fordítják, amelynek tartalmait nem maguk választják, hanem az algoritmus szolgáltatja nekik. A WHO adatai szerint az 5–19 éves gyermekek huszonkét százaléka szenved mentális problémában, derült ki Rubovszky Rita előadásából is. A szakemberek szerint a gyerekek idegrendszeri éretlenséggel jönnek iskolába, holott a gyerekkori fejlődés lenne mindennek az alapja. A Torontói Egyetemen bebizonyították, hogy napi fél óra tablettézés már érzékelhető lemaradást okoz a kisgyermek beszédfejlődésében. Nemcsak az a probléma, hogy mit él át a gyerek internetezés közben, hanem az is, mit szorítanak ki életéből a digitális eszközök: a hangszertanulást, a sportot, a közösségi élményeket. Az agy fejlődéséhez Freund Tamás agykutató szerint két dolog kell: mozgás és művészeti élmények. Pécsi Rita ezt azzal egészítette ki, „a katolikus iskolák hitéleti nevelése a korona, hisz a spirituális intelligencia az emberség meghatározó területe. A közösség megélése, a valós tapasztalatok, az önátadás megtapasztalása mozdítja elő az agyfejlődést” – mondta Pécsi Rita.

Kultúra a KATTÁRS-on

Sapszon Ferenc szavaival élve igazi örömmünepet teremtettek a katolikus iskolák kórusai a KATTÁRS nyitónapjának estjén a Szent István-bazilikában. A felkért együttesek – a Weiner Leó Katolikus Zeneiskola, a Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskola, a Patrona Hungariae Katolikus Iskolaközpont, a Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnázium, a Kodály Zoltán Kórusiskola Jubilate leánykara, a Budapesti Pia-rista Gimnázium – a legszebb és legkedvesebb kincseiket osztották meg a közönséggel és egymással. A koncert

Kerekasztal-beszélgetés a D50-ben

Az Erkel Színházban az Esztergom-Budapesti Főegyházmege fenntartásában működő Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola és a Weiner Leó Katolikus Zeneiskola és Zeneművészeti Szakgimnázium növendékeiből alakult együttes lépett színpadra a Budafoki Dohnányi Zenekarral. Az egyedi felállást a

Udvardy György veszprémi érsek Hit és közoktatás címmel tartott előadást

Liszt Ferenc-díjas Hollerung Gábor vezényelte.

A keresztény filmzenei koncert műsora olyan filmek kísérőzenéiből állt, amelyek segítségével a hallga-

kedvességgel fogadták az érdeklődőket. A Ward Mária Katolikus Általános Iskola és Gimnázium pedagógusaival az aprólékos gondoskodással kialakított sátrukban beszélgettünk. Az is-

MAGnificat együttes

kola diákjai színes szívekre írták fel gondolataikat, miért szeretik iskolájukat. Sokuk dicsérte a közösséget, a családiasságot, a nap mint nap tapasztalható odafigyelést, a tanítás

színeit. Film- és fénykép-összeállítás mutatta be életüket, mely a bencés rend egy évvel ezelőtti fenntartásba vételével jelentősen megélték. Újra van elsős osztályuk, és reményeik szerint a jövő szeptemberben induló ötödik osztályba is lesznek majd jelentkezők.

Babos Áron, az Esztergom-Budapesti Főegyházmege ifjúsági referense a referatúra sátrában fogadta az érdeklődőket, ahol beszámolt a tevékenységükről: „Háttérintézmény vagyunk, és feladatunk, hogy minél több találkozási felületet nyújtsunk az ifjúsági élet szereplői számára, így képzésekkel támogatjuk a közösségeket, összehívjuk a vezetőképzőt végzeteket, találkozást biztosítunk a főpásztorral, Erdő Péter bíborossal. Hangsúlyt fektetünk a lelkinapok, lelki gyakorlatok szervezésére is.”

A KALÁSZ – Katolikus Asszonyok és Lányok Szövetsége munkájáról Szilágyi Melinda alelnökkel beszélgettünk. A hit, az erkölcs, a nemzet és a hivatás tartópilléreire építve hívják közösségbe a lányokat, asszonyokat. Huszonnégy felnőtt és öt gyerekközösségük működik jelenleg Magyarországon. A növekedés érdekében rendszeresen tartanak csoportvezetői képzést, legközelebb október 19-én.

A Szent Miklós Görögkatolikus Roma Szakkollégium különleges programmal – élő könyvtárral – várta az ér-

Erdő Péter bíboros, prímás átadta Marton Zsolt váci püspöknek a Katolikus Egyház társadalmi tanításának kompendiumát, abból az alkalomból, hogy 2025-ben a Váci Egyházmegye lesz a KATTÁRS házigazdája

deklódókat. Az igazgatóval, Mező-Halász Krisztinával érkezett hallgatók – köztük jogász, orvos, vegyész, könyvtáros – életébe „olvashattunk” bele. Fájdalmas sorsok, a megkülönböztetéssel folytatott küzdelmek, zaklatás, álmok – Robi, Sanyi, Balázs, Anna, Zoli, Barnabás vállalkoztak arra, hogy bepillantást engednek élettörténetükbe. „Sok előítéletes ember is le szokott ülni beszélgetni velük. Az-

Veres András püspök az MKPK elnöke a KATTÁRS nyitó szentmiséjén

Pajtókné Tari Ilona, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem rektora

Az Édesanyák imái közösségek tagjai a gyerekekért felajánlott imádságra gyűlnek össze hétről hétre: „Tanuljuk a Szűzanya életét. Átadjuk gyerekeinket a gondviselésnek, kérjük a Szűzanya segítségét, mert tudjuk, mi magunk kevesek vagyunk.” A közösséghez, amely Indiától Amerikáig világszerte jelen van, országosan százötven csoport tartozik. „Az imában szeretetet és békét kapunk. Tanulmányozzuk a Szentírást, Isten akaratát keressük az életünkben” – mutatta be a közösséget Beránkova Jana.

A KATTÁRS tizenegyedik rendezvényének Vác ad majd otthont jövőre. A stafétát, a Katolikus Egyház társadalmi

Konferencia a katolikus oktatás előtt álló kihívásokról és lehetőségeiről

ahol most vannak, talán már kicsit más emberként állnak fel a beszélgetést követően” – osztja meg tapasztalait az igazgató. Egy-egy találkozás esély arra, hogy „megpillanthassuk a másik oldalt.”

tanításának kompendiumát Marton Zsolt váci megyéspüspök vette át a szervező Váci Egyházmegye nevében.
Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita, Lambert Attila, Zuggó Zsolt

Csak a szeretet gyógyít

Rózsaső-imaest Kaposváron Lisieux-i Szent Teréz ünnepének alkalmából

A kaposvári Szent Kereszt-templomban szeptember 21-én gyűltek össze a hívek rózsaső-imaestre, hogy közös imában kérjék Lisieux-i Szent Teréz közbenjárását, aki „szeretett és szeretni tanított”. A Plébániai Unió papi közössége hívására imádkozó sokaság töltötte meg a templomot.

Lisieux-i Szent Teréz ünnepe alkalmából – idén szeptember végén, október elején – több mint ötszáz, a világ különböző részein tartott rózsaső-imaesthez csatlakozott Kaposváron a donneri plébánia közössége.

Antal Zsolt, a szervező Plébániai Unió nevében köszöntötte az egybegyűlteket az imaesten, melyen 1992 óta kéri Lisieux-i Szent Teréz közbenjárását. A szent a halálos ágyán azt mondta: „Ha a Jóisten meghallgatja kívánságomat, akkor az én mennyei életem tovább folytatódik a földön, a világ végezetéig. Igen, azzal fogom tölteni az örökkévalóságot, hogy jót teszek a földön.” Ezt a közbenjárást ő maga a rózsasőhöz hasonlította, így született meg a rózsaső-imaest gondolata 1992-ben Lisieux-ben, a Nyolc Boldogság Közösség lelkigyakorlatán, és terjedt el világszerte az imameghallgatások, csodák hatására.

Kaposváron a donneri Szent Kereszt-plébánián három pap, Vörös Péter, Kisiván Csaba és Antal Zsolt a Plébániai Unió tagjaként közös

ségben szolgálnak és látnak el a kaposvári Donner mellett 16 települést. Rendszeres programokkal hívnak közösségekbe: családos lelkipap, zarándoklat, Mária-imaecsoport, rózsafüzér-társulat, gyerek- és ifitábor, felnőtt katekézis, ificsoport – csak néhány példa kezdeményezéseikből. Évente néhány alkalommal központi programokat szerveznek, ahova minden településükről hívják és várják az érdeklődőket. Ilyen alkalom a rózsaső-imaest is, melyet Zimmerné Mátyás Katalin hitoktató kezdeményezett. Kiemelt feladat hárult az ének-zenekar tagjaira is, akik megtanulták a Nyolc Boldogság Közösség megzenésített énekeit Kis Szent Teréz verseire. Az ificsoport

tagjai szintén bekapcsolódtak a szervezési feladatokba.

A kaposvári imaest az eredeti szertartást követte, kiegészülve a plébánia hívei által megfogalmazott ima-szándékokkal. „Ezekkel szeretnénk személyesebbé tenni az alkalmat” – mondja Antal Zsolt atya. Imádkoztak Magyarország békejéért, az unió plébániai közösségeiért, a családokért, Kaposvárért, az ifjúságért, az idősekért és a betegekért.

Csaba Veronika Mária nővér, a Nyolc Boldogság Közösség tagja Lisieux-i Szent Terézről beszélt. – „Az evangélium fényében nézett mindent. A lelkesedés hajtotta őt, és késlekedés nélkül sietett, ahová Jézus hívta. A kis dolgokat értékelte igazán nagyra. Éle-

te végén, mikor elhatalmasodott rajta a tuberkolózis, szenvedett, de utolsó erejét megfeszítve is tette a dolgát” – mondta a nővér, majd a tanítását tanúságtételek követték.

Benkó Julcsi, a donneri plébánia és az ifiközösség tagja arra buzdított, hogy merjünk feladatokat vállalni közösségünkben. Szilvia és Robi az imádság kitartó erejéről beszélt. Robi a vallást elutasító családban nőtt fel. Szilvia 2003-ban írt egy levelet egy rózsaső-imaesten, férjének kért hitet. Mint mondta: „Isten akkor is dolgozik, ha sokáig nem látunk ebből semmit.” Robi 2010-ben tért meg. Bérmlakozott, azóta a plébánia aktív tagja.

Mándl Orsi ma négygyermekes anyuka, holott tizenhét évesen azt a diagnózist kapta, hogy meddő. Gyerekkora óta nagycsaládról álmodott. Elkezdett imádkozni, Jézus segítségét kérte. Huszonegy évesen ismerte meg Tomit. Összeházasodtak, elfogadták, hogy nem lesz gyerekük. Örökbefogadásban gondolkodtak. „Egyszer bekerült az osztályra egy halálos beteg férfi a plébániáról – meséli az apolonként dolgozó Orsi. Elmondta neki, hogy nem lehet gyerekem. „Szólok majd az érdeketekben az Úrnál!”, válaszolta. Ő hamarosan meghalt, nekem pedig megfogant a gyermekem” – tett tanúságtételt Orsi. A várandósság alatt azt mondták az orvosok, vetessük el a babát, mert betegen fog születni. De mi azt mondtuk, éppen ő kell nekünk, őt

kapunk ajándékba. A vetéléssel való fenyegetés, a sok aggodás és rettegetés után végül egészségesen született meg a kislányunk, aki most 22 éves. Annak a férfinak a fiához fog hamarosan feleségül menni, aki a halálos ágyán megígérte, hogy közben fog járni érte Istennel. Merjetelek nagyot kérni” – biztatott mindenkit Orsi.

„Tele vagyok hálával és köszönettel az imaestért” – köszöntötte Varga László kaposvári püspök a híveket. Prédikációjában többek közt arról beszélt, hogy Lisieux-i Szent Teréz vértanúságot kért Istentől, és vértanúsága a Kármel közössége volt. Az volt a kehely, amit ki kellett innia. Kicsinyesség, megaláztatás, ridegség és irigység vette körül. Amikor megkapta a tüdőbajt, már ismerték a TBC ellenszerét. Ez a betegség akkoriban a szegények betegségének számított. Teréz előjárója a Kármelben nem akarta, hogy a kolostort kapcsolatba hozzák ezzel a kórral, így Teréz nem kapta meg a megfelelő gyógymódot, aki nagy szenvedések közepette küzdött a betegségével. De panasz nélkül tűrte, és szenvedését följajánlotta a hitlenekért. A „kis úton” akart Istenhez emelkedni, önmaga szakadatlan formálásával, hogy életét egészen Isten akaratához igazítsa. Szeretni, és minket is szeretni tanítani akart – zárta szentbeszédét Varga László.

Trautwein É.
Fotó: Lambert Attila

Felkelők a kiégés társadalmában

Harmincéves a magyarországi Antióchia közösség

Harmincéves a magyarországi Antióchia közösség. A harminc-nyolcvan fős, plébániákhoz kötődő közösségekben fiatalok szolgálnak fiatalokat, egy-egy segítő házaspár szárnyai alatt. Az egyáltalán nem szokványos módon szervezett lelkiségi mozgalom mintegy 330 aktív és korábbi tagja gyűlt össze szeptember 20–22. között Budapesten, a Szent Gellért Általános Iskolában egy jubileumi hétvégére.

Az utolsó napon, vasárnap fél 9 táján érkezünk meg a reggeli ima végére, ahol olyan lelkes közeg fogad, hogy az álmos szemek egy csapásra kinyílnak. Az evangelizáló közösség nevét az első ismert keresztény közösségek helyéről kapta, amelyről az Apostolok cselekedeteiben olvashatunk (ApCsel 11,26). Az Antióchia programot az 1960-as években fejlesztették ki az Egyesült Államok Indiana államában lévő katolikus Notre Dame Egyetemen a kollégiumoknak számára. 1973-ban alakították át aztán középiskolás korosztály számára, és plébániai alapokra helyezték. Ausztrálián keresztül jutott el 1994-ben Magyarországra. Akkor nyolc fiatal, a Bittsánszky házaspár és Vargha Zsolt káplán tapasztalta meg először az Antióchia élményét, és nagy lelkesedéssel indították útjára az ifjúsági missziót. Az első magyarországi Antióchia Hétvégét a budapesti Szent Rókus Plébánia Antióchia közössége tartotta 1995 februárjában. Azóta 7500, 16–24 év közötti fiatal kóstolt bele a mozgalomba legalább egy hétvége erejéig a harminc év alatt, de a legtöbben hosszú éveket töltöttek el a közösség tagjaként.

A közösség szinte fönixmadárként újul meg időről időre – mondja Tóth Elek, a nemzeti koordinátor házaspár férfi tagja. A mozgalom folyamatosága a misszió alapul: évente kétszer, a jellemzően tavasszal és ősszel

megszervezett Antióchia Hétvégén tudnak újabb fiatalok bekapcsolódni közéjük. Egy-egy ilyen alkalmon jól felépített sorrendben tizennégy tanúságtétel hangzik el tizennégy fiatalól, szerényen bevezető néven. Ezeket mindig kiscsoportos megosztások követik. A szombat kiengesztelődési imaestbe torkollik, amelyen szentségimádás, gyónási lehetőség mélyíti el az istenkapcsolatot. A vasárnap az Euchariszta ünnepe, ahol az Oltárszentségben jelen lévő Jézus mellett az őskeresztények közössé-

gét, az ottani szeretetet is meg lehet tapasztalni.

A közösség heti alkalmi gyakorlatilag egy-egy kis hétvégének felelnek meg, egy bevezetővel, azaz tanúságtétellel, majd az azt követő kiscsoportos beszélgetéssel. Minden alkalommal központi szerepet kap az imádság, amelyre mindig más fiatal készül, és szabad kezét kap, ezáltal nagyon változatosak az egyes találkozók. A fiatalok szolgálatára egyébként is alapjaiban épít az Antióchia: nyolc különböző

szolgálat van, az étkezés biztosításától az imára való felkészülésig igen széles spektrummal, ezek vállalása által egyre személyesebben részévé lehet válni a közösségnek, amelyből mindenki kivieszi a részét.

A fiatalok közös nyári táborát is szerveznek, van olyan közösség, ahol most a kvízestek a divatosak.

Jellemzően korábban is hívó fiatalok hite mélyül el az Antióchiában, de minden közösségben volt már példa arra, hogy a keresztény hit iránt érdeklődő keresők kapcsolódtak be. Kingák közösségében nemrég bérmlakozott egy fiú. Am még olyan meghívás is volt hétvégére, amikor ismeretlen emberek ültek le egymás

ják rávenni magukat, hogy átadják a stafétát. Az Antióchia az Egyház színes világát tárja fel, amiben aztán sok módon találhatnak új közösséget az életkoruk miatt kilépő tagok, ahol hasznossá tudják magukat tenni – teszi hozzá felesége.

A jubileumi hétvégén két előadásra is sor került, egyet szombat este Csépanyi Gábor, az esztergomi Érseki Papnevelő Intézet spirituális tartott, a másikat pedig vasárnap délelőtt Gájer László, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának docense – mi is ezen vettünk részt. Az előadó Karl Barth teológust idézte, aki azt mondta, a kezek imára kulcsolása a világ rendtelensége elleni lázadás eszköze. Gájer László a „kiégés társadalmában” imádságra hívta a fiatalokat, s arra, hogy kezdjenek párbeszédet a környezetükben azokkal, akik valamiért az életük periferiáján helyezkednek el. Rámutatott, hogy sokkal több közös pontot fognak találni, mint gondolnák.

A találkozó szentmisével zárult. A szertartás főcelebránsa Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia ifjúsági referense volt, koncelebrált Lápóssy Péter és Nobilis Mária. Fábry Kornél szentbeszédében arra hívta a fiatalokat, hogy az októberben sorra kerülő püspöki színódus szellemében találják meg a helyüket az Egyházban, s úgy éljék meg hitéletüket, hogy az vonzó legyen.

Az Antióchia közösség jelenleg hat egyházmegyében működik tizennégy plébánián, de a hosszabb-rövidebb ideig működött, illetve a most alakuló közösségek száma összességében eléri a negyvenet. Az Antióchiából alakult házasságok száma közel 400, a közösségi élet nyomán pedig több mint húszan választották a papi, szerzetesi hivatást.

Agonás Szonja
Fotó: Merényi Zita

Gájer László (PPKE HTK)

„Mi a szükségét szenvedők oldalán állunk”

Beszélgetés César Essayan libanoni apostoli vikáriussal

César Essayan püspök, bejrúti apostoli vikárius Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes meghívására érkezett hazánkba. Ennek során többek között a gazdagréti Szent Angyalok-templomban és a Belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban tartott szentmisét, valamint előadást tartott a Sapiencia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán. A libanoni római katolikusok vikáriusa találkozott Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsekkel és Veres András győri megyéspüspökkel, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnökével is. Interjúkban a libanoni háborús helyzetről is kérdeztük.

– Több keresztény felekezet is jelen van Libanonban. Mit tudna elmondani róluk?

– Libanonban jelen van a maronita, a szír, az örmény, a káld, a melkita görög, valamint a latin, azaz a római Katolikus Egyház. A kopt katolikusoknak nincs püspökük, csupán papjaik szolgálják itt. A legnagyobb lélekszámú közösség, a maronitáké mellett más keresztény felekezetek is működnek. Közülük a legnagyobb a görög ortodox közösség, de élnek mellettük szír, örmény és nesztoriánus ortodoxok is. A protestáns kereszténységnek nincs akkora történelmi múltja, bár evangélikusokkal, anglikánokkal, neoprotestantusokkal és baptistákkal szintén találkoznak Libanonban. Összesen 11, az állam által nyilvántartott egyház működik az országban.

– Hányan vallják magukat a Katolikus Egyház híveinek?

– Előjáróban le kell szögeznünk, hogy a libanoni latin Katolikus Egyház közvetlenül a pápa alá tartozik. Őt képviseli a mindenkor latin apostoli vikárius. A latin közösség tizennyolcezer libanoniból és közel száz palesztinból, valamint százezer külföldi vendégmunkásból áll. Utóbbiak Sri Lankáról és Afrikából jöttek. Az Egyház alapját a kongregációk, a szerzetesrendek adják. A vikáriátusnak tíz plébániája van, ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy ezekben szerzetesek szolgálnak. A vendégmunkások pasztorációját a jezsuiták látják el. Négy állandó világi pap, öt diakónus, két apáca és három fogadalmas nővér szolgál a vikáriátus saját kötelekében. Emellett a szerzetesrendek számos nyilvános kápolnát is fenntartanak, ahová bárki betérhet, vagyis nem csak a latin híveket látják szívesen. A kongregációk, szerzetesrendek száma negyvenkettő. Mintegy kilencszázötven szerzetes,

nővér, pap és egyházi szolgál ezekben a rendekben. Ők közel kétszáz kolostorhoz és házhoz tartoznak.

– Az ország mely részén élnek a katolikus hívek?

– A tíz plébánia lefedi Libanon egész területét, vagyis a latin hívek nem egy régióban laknak, hanem szerte az országban. Azt is meg kell jegyezni, hogy a polgárháború idején – 1975 és 1990 között – sokan menekültek Európába, és a visszatérők közül számo-

Fotó: Lambert Attila

– Ez egy rendkívül kényes kérdés. A polgárháború idején a keresztények és muszlimok aránya ötven-ötven százalék

Pál pápa valamikor még arról beszélt, hogy Libanon üzenete a világ számára, hogy keresztények és muszlimok képesek a békés egymás mellett élésre. Ma viszont a libanoniak egy része úgy látja, az együttélés nem lehetséges, mivel a keresztények teljesen el fogják veszíteni a jogukat, ha a jelenlegi trendek folytatódnak. Van, aki szerint az országot két részre kellene osztani, egy keresztény és egy muszlim félre. Mások szerint továbbra is van esély az együttélésre. Ez azonban elsősorban nem vallási kérdés. Úgy látom, a vallást használták fel a háború kirobbantására, miközben nem a vallás a háború oka. A mostani helyzet még bo-

kell, hogy az államcsőd okán a magánemberek folyószámláit befagyasztották, emiatt pedig havonta csupán százötven dollárt tudnak levenni a számlájukról. Csak összehasonlításképpen: az iskolákban nyolcszáz dollár a havi tandíj, miközben a legtöbb embernek ennyi a havi fizetése. De a katonák jelentős része mindössze két-háromszáz dollárt keres havonta. Vitathatatlanul nagy gondot okoz a szegénység, hogy segítsünk a rászorulókon. Rendszeresen osztunk meleg ételt, illetve élelmiszer-, higiéniai- és gyógyszeresomagokat. Segítségét nyújtunk a kórházi ellátásban is, a fiatalokat pedig álláskeresői támogatásban részesítjük. Célunk, misszióink lényege az, hogy a közösséget aktivizáljuk, ezért minden területen bátorítjuk az

és gyerekek. Hogyan érinti a lakosságot, a keresztényeket a háborús helyzet?

– Eddig a háború kiterjedése földrajzilag korlátozott volt, és elsősorban a déli területeket érintette. Most azonban ez a válság már nemcsak az ország egy részére, hanem egész Libanonra hatással van. A háború jelenleg egy háromszögben zajlik: a Hezbollah, Izrael és Libanon az érintett. A határmenti déli területekről a lakosság egy része északra vándorolt, elsősorban a főváros, Bejrút felé. Volt, aki a rokonaihoz ment, ám a legtöbben valamelyik egyházi intézményben tudták csak meghúzni magukat. Főleg iskolaépületekben, ami azt is jelenti, hogy ott most nem lehet oktatási tevékenységet folytatni, ez pedig csak tovább fokozza a válság hatását. Élelmet, ivóvizet kell biztosítani a menekülteknek, hiszen a magukkal hozott készpénzből hamar kifogytak. Az esős, hideg időszak kezdetén vagyunk, vagyis meleg ruháról, tüzelőről is gondoskodnunk kell. A menekültek nagy része most munka után néz, hiszen nem látják, mikor tudnak majd visszatérni az otthonaikba. Az is problémát jelent, hogy a szíriai vendégmunkások a helyieknél korábban és legtöbbször olcsóbban vállaltak munkát. Mindez mutatja, hogy a háborúnak milyen súlyos társadalmi következményei vannak.

A háború azonban emellett komoly lélektani problémákat is okoz. A társadalom egészét feszültség jellemzi, mert mindenhol felerősödtek a szélsőséges érzelmek, a gyűlölet, a keserűség, amely elsősorban az izraeliekre és a Hezbollah-ra irányul, de azokra is ferde szemmel néznek, akiket kevésbé érintett meg a válság. A síitákat sem akarják befogadni, mert a kialakult helyzetért őket tartják felelősnek.

Összegezve, a fent említett segítségnyújtást igyekszünk hatékonyabbá tenni, megpróbálunk még nagyobb erőfeszítéseket tenni ennek érdekében. Az a mi misszióink, hogy ebben a válságos helyzetben a szükségét szenvedők oldalára álljunk, kaput nyissunk annak, aki kopogtat, és így közvetítsük mindenki számára az Úr kegyelmét. S miközben tanúságot teszünk Isten jelenlétéről, fel kell lépünk a gyűlölet ellen is. Mi egy család vagyunk, hiszen az Egyház is egy család. Márpedig egy családban nem hagyhatjuk, hogy valaki is magára maradjon.

– Milyen segítséget kaphatnak Magyarországtól?

– A magam részéről azt kérem a magyaroktól, hogy imádkozzanak értünk. Emellett az is fontos, hogy tartsák meg a hitüket, és erősödjének meg benne. De természetesen szeretettel fogadjunk minden olyan támogatást is, ami segíti a misszióinkat.

Baranyai Béla

Fotó: Érszegi Márk Aurél

Essayan püspök az általuk létrehozott fejlesztési szervezet, a Crossing Together (átkelni együtt) kisplasztikáját adta át Erdő Péter bíboros, prímásnak. A kis szobor azt ábrázolja, amint családok mennek át egy három kar (utalás a Szentháromságra) által tartott hidon

san, akik eredetileg más felekezetekhez tartoztak, szívesen csatlakoztak a római katolikus közösséghez.

– Működtek szociális intézményeket vagy iskolákat a latin Katolikus Egyház?

– Igen, iskolákat, kórházakat és szociális intézményeket is működtetünk. Azt fontos hangsúlyozni, hogy Libanonban állami szociális intézmények gyakorlatilag nincsenek, úgyhogy a szociális ellátás szinte teljes egészében az egyházakra hárul. A katolikus iskolák száma háromszáz, amelyeknek hatvan százaléka római katolikus. Az ide járó diákok negyede muszlim.

– Az utóbbi időkből a muszlimok kerültek többségbe Libanonban. Okoz ez problémákat?

volt. Napjainkra viszont a keresztények aránya 20-25%-ra csökkent. Bár egyes statisztikák szerint a keresztények aránya növekedni fog, jelenleg, főleg a háborús események fényében és a szíriai menekültek jelenléte miatt, ez aligha látszik valószínűnek. Az elmúlt évek politikai és gazdasági válsága miatt nagyon sok libanoni hagyta el az országot, és közülük nagyon sok volt a keresztény. Igaz viszont, többségük szeretne visszatérni Libanonba. A jelenlegi helyzet nagy nyomással nehezíti a keresztény közösségre, és sok belső feszültséget és megosztottságot okoz. Szent II. János

Találkozás Veres András püspökkel, az MKPK elnökével

nyolcultabb, mert a muszlimok egy része, a síiták, illetve azon belül a Hezbollah úgy döntött, hogy háborúzni akar Izraellel.

– Libanon komoly gazdasági problémákkal küzd: néhány évvel ezelőtt államcsődöt jelentettek, és a lakosság is rendkívüli módon elszegényedett...

– Ez a csőd valójában azt jelenti, hogy az állami javakat szétlopták. A libanoni emberek a korrupció áldozatai lettek, mert az ő pénzüket tulajdonították el. A libanoniak úgy érzik, hogy át lettek verve. A lakosság nyolcvan százaléka a létminimum alatt él, miközben a maradék húsz százalék jómódú, elsősorban annak köszönhetően, hogy rendelkezik készpénzzel. Tudni

embereket arra, hogy próbáljuk közösen vállalni a terheket és megoldani a felmerülő problémákat.

– Ferenc pápa a Szent Péter téren tartott szerdai általános audienciája végén, szeptember 25-én a térségben kialakult helyzetről ezt mondta: „Elszomorítanak a Libanonból érkező hírek, ahol az elmúlt napokban intenzív bombázások sok áldozatot szedtek és pusztítást okoztak”. A pápa szerint az eszkaláció „elfogadhatatlan”, és sürgette a nemzetközi közösséget, hogy tegyen meg „minden erőfeszítést” az erőszak megállítására. A Hezbollah elleni legutóbbi izraeli támadásoknak eddig több mint ötszázötven áldozata volt, köztük civilek

César Essayan püspök 1962. május 27-én született Bejrútban. Tanulmányait a Marista Testvéreknél fejezte be Champville-ben. Ezután építőmérnöki tanulmányokat folytatott. 1970 és 1987 között az Eucharisztikus Ifjúsági Mozgalomban tevékenykedett. 1986-ban belépett a ferences rendbe, Padovában lett novicius. Ideiglenes fogadalmát 1988-ban, majd ünnepélyes fogadalmát 1991-ben tette le. A római Seraphicum College Szent Bonaventura Karán teológiai tanulmányokat folytatott, ahol krisztológiából mesterfokozatot, a Pontifical Institute of Islamic and Arabic Studies intézetében pedig iszlám tudományokból szerzett diplomát. A libanoni Sin El Fil-i Páduai Szent Antal-plébániatemplomban szentelték pappá 1993. április 17-én. 2001-ben nevezték ki a Sin El Fil-i Páduai Szent Antal kolostor házfőnökévé, amely tisztséget két alkalommal, négyéves ciklusokon keresztül töltötte be. 2009-től a zahlei Szent Ferenc kolostorban élt. 2010-ben a Gondnoki Káptalan Kelet és Szentföld Custos Provinciálisává választotta, és ezt a szolgálatot 2016. augusztus 2-ig töltötte be, amikor a libanoni latinok apostoli vikáriusának nevezték ki. Püspökszentelésére 2016. október 8-án került sor a bejrúti Szent Lajos-székesegyházban. 2010-ben részt vett a közel-keleti püspöki szinóduson, majd 2018-ban az ifjúsági szinóduson is. Jelenleg az Arab Régiók Latin Püspökei Konferenciájának alelnöke és a Katolikus Pátriárkák és Püspökök Libanoni Tanácsa Missziós Szervezéseivel és Migránsokkal foglalkozó Püspöki Bizottság elnöke.

MÁRIARADNAI BÚCSÚ
október 6-8. | 3 nap | 94.900 Ft/fő

**HÁLAADÓ ZARÁNDOKLAT
LENGYELORSZÁGBA**
október 7-9. | 3 nap | 99.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA
október 21-27. | 7 nap | 349.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
november 4-10. | 7 nap | 289.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT MEDJUGORJÉBA
november 7-10. | 4 nap | 109.900 Ft/fő

**LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL
AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN**
február 9-12. | 4 nap | 349.900 Ft/fő

**ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA,
CASCIABA ÉS ASSISIBE**
március 10-16. | 7 nap | 419.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
március 12-16. | 5 nap | 149.900 Ft/fő

HÚSVÉT RÓMÁBAN
április 17-21. | 5 nap | 374.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viascra.hu

**TRADICIONÁLIS
HARANGOK ÖNTÉSE**
GOMBOS MIKLÓS ÉS FIA, FERENC
Ref.: www.harangontes.hu

Cím: 2162 Órbottyán, Dózsa Gy. u. 3., Pf. 10.
Mobil: +36 30 948 9575 | +36 30 728 8161
Tel.: +36 28 360 170
E-mail:
gombosmi@harangontes.hu | info@harangontode.hu

Kiáltsuk világgá: „Van anyánk!” FATIMA-EST A SZENT ISTVÁN-BAZILIKÁBAN

Szeretettel hívunk és várunk mindenkit
az utolsó fatimai jelenés napjára emlékező ünnepi estre.

Időpont: 2024. október 13., vasárnap 16 óra

Helyszín: Szent István-bazilika
(Budapest V., Szent István tér)

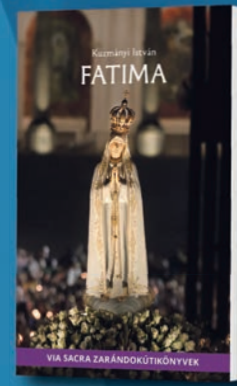
- 16 órától a bazilika Mária-termében **Kuzmányi István** diakónus, a *Fatima* című zarándokútíkönyv szerzője tart vetített képes előadást.
- Ezt követi **dr. Kovács Zoltán** mariológus, egyetemi tanár, a Szent István-bazilika plébánoshelyettesének teológiai előadása Fatima titkáról és üzenetéről.
- 17.15-től közös rózsafüzér-imádság lesz a bazilika Szűz Mária-kápolnájában, majd 18 órakor ünnepi szentmise a bazilikában.

Az eseményen való részvétel ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel várunk.

* * *

„Induljunk el együtt Fatimába!
Lépünk a gyermekek nyomába!
Fussunk együtt a pásztorgyermekekkel,
és kiáltsuk világgá: »Van anyánk!«”

A Magyar Kurír gondozásában, Palánki Ferenc debreceni-nyíregyházi megyéspüspök ajánlásával megjelent *Fatima* című zarándokútíkönyv 252 oldal, 123 képpel és két részletes térképpel nyújt segítséget Fatima és környéke megismeréséhez. A kötet az esemény ideje alatt megvásárolható lesz.

ADÁSVÉTEL

VADÁSZATI tárgyú régi könyveket vásárolok. T.: 06/20-341-9106

ALBÉRLET

PÉCSÉN, a Petőfi utcában, egyetemem közelében kiadó egy 40 négyzetméteres, egyszobás, összkomfortos lakás. Érdeklődni: 06/30-286-1425

ÉLETJÁRADÉK

BIZALOM ÉS SEGÍTSÉG. Megbízható budai hívó család olyan, Budapesten élő kedves hölgyet vagy urat keres, akivel életjáradéki szerződést köthet. Havi rendszeres, komoly bevétellel segítjük Önt ezután, hogy könnyebbek legyenek a hétköznapok, ne okozzon gondot a számlák befizetése

vagy a gyógyszerek megvásárlása. Saját otthonában élhet továbbra is, és élvezheti azt a nyugalmat, amelyért egész életében megdolgozott. Emellett pedig egy olyan családot ismerhet meg, amely őszintén és bizalommal fordul Ön felé, és segíti a hétköznapokban. Hívjon bizalommal! T.: 06/20-433-6019

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírregiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10-17, csütörtök 10-19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLÓMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestestainedglass.hu

ANTIK bútort, festményt, órát, régiséget, csilárt, HAGYATÉKOT veszek. Ingyen LOMTALANITOK. Kozák János T.: 06/30-735-0043

INGATLAN

ELADÓ BUDAPESTEN, AZ I. KERÜLETBEN, csendes utcában, de jó közlekedésnél, zöld, fás területre néző, magasföldszinti (első emeleti magasságban), 90 nm-es, háromszobás lakás, nagy étkező-konyhával, kádas-zuhanyzós fürdőszobával, külön WC-vel. Az új, zárt égésterű kombicirkóval ellátott lakás étkező-konyhája a belső zöld udvarra néz. Érdeklődni lehet: 06/30-202-0832

IMAÓRA

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápola: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárszentesség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István tériig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75-77.) szentsegimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikok a templom karitász-csoportjának szándékára, a harmadikon az imalábadá elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabezédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisét után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajorplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért Budapesten és Egerben a következő napokon: október 5., szombat, november 6., szerda, december 6., péntek. A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiséket 7 órakor élőben közvetíti a budapesti városmajori Jézus Szíve-templomból (Budapest XII., Csaba utca 5.) a Magyar Katolikus Rádió, az egn bazilikából (Szent János Apostol és Evangélista-főszékesegyház, Eger, Pýrker tér 1.) a Szent István Rádió.

Csobánka-Szentkúton a régi hagyományokhoz híven folytatódna a nagy múltú elsőszombati szentmisék. Mindenkit szeretettel várunk a festői szépségű Mária-kegyhelyen 2024. május 4-étől október hónapig minden elsőszombaton a szentkúti kápolnában 10.30 órakor kezdődő ünnepélyes engesztelő rózsafüzér-imádságra és a 11 órakor kezdődő szentmisére.

SZENTSÉGIMÁDÁS

Debrecenben, a Szent Anna-székesegyház keresztelőkápolnájában (Debrecen, Szent Anna u. 15.) hétfőtől szombatig, a reggeli szentmisék végétől az esti szentmisék kezdetéig egész napos szentsegimádási lehetőség lesz 2024-ben is. „Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felülítelek titeket!” (Mt 11,28). Szeretettel várják a közösségek, imacsoportok, családok, egyének jelentkezését erre a különleges lehetőségre, amelyre időpontot az egyházközség weboldalán <https://szentannaplebania.dnyem.hu/> lehet foglalni, illetve további információ a szentsegimadas.szentanna@gmail.com e-mail-címen kérhető.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórca Zsigmond út 141.): október 24-én 18 órától 27-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Jézus Krisztus a szabadító”. November 7-én 18 órától 10-én 13 óráig Ocsovai Grácián atya lelkigyakorlata: „Pio atya”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelídítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstársainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Bathányi téren, a templom mögött) első hittanteremben pedig kéthetente szerda este 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2024. október 16., november 6., 20., december 4., 18. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti (kato.tegzes@gmail.com, 06/30-462-9272).

MÉCS Napok – lelkigyakorlatot tartanak fiatal pároknak Budapesten, a budatétényi verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.) 2024. november 15-17., péntek estétől vasárnap délutánig. A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják az együtt járó és a jegyospárokat, valamint a három éven belül házasodott házaspárokat a következő alkalomra. A programot Papp Tihmér OFM atya vezeti. Kedvezményes jelentkezési határidő: 2024. október 8., kedd. Jelentkezési határidő: 2024. november 8., péntek. További információ: <https://mecshonlap.hu>

LELKINAPOK

„Minden vég egy új kezdet” címmel őszi lelkಿನapok a Szív Lelkiségi Központban (Tahi, Villasar 7-9. T.: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorít a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2024. október 18-20. között, péntek 14 órától vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: kato.tegzes@gmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját és törülközőt, illetve jelezze, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hídfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.

CSALÁDKONGRESSZUS

Az élet teljességére kaptunk meghívást címmel rendezik meg a 29. Családkongresszust Máriabesnyőn, október 17-19. között, csütörtöktől szombatig. Jelentkezési határidő: 2024. október 6., vasárnap. Részletes program: <https://csaladegyhaz.hu>

„Jót s jóll” – www.missziotours.hu

Adventvárás – zarándoklat Máriacellbe
2024. november 29-30. (2 nap/1 éjszaka)
Lelkivezető: **Cséry Gergő** atya
Részvételi díj: 79.900 Ft/főtől

Adventi zarándoklat Rómába és a Vatikánba
2024. december 9-13. (5 nap/4 éjszaka)
Lelkivezető: **Bodorkós Imre** atya
Részvételi díj: 289.900 Ft/főtől

Adventi zarándoklat Pécsre
2024. december 15. vasárnap
Lelkivezető: **Györfi Szabolcs** pálos szerzetes
Részvételi díj: 18.900 Ft/főtől

Szentévi zarándoklatok Rómába és a Vatikánba
2025. március 3-7. 5 nap/4 éj
Lelkivezető: **Sziklai Dávid** atya
Részvételi díj: 299.900 Ft/főtől

2025. május 13-17. 5 nap/4 éj
Lelkivezetők: **Pap László** és **Bökő Péter** atyák
Részvételi díj: 289.900 Ft/főtől

Zarándoklatok Fatimába
2025. március 25-29. 5 nap/4 éj
Lelkivezető: **Cséry Gergő** atya
Részvételi díj: 314.900 Ft/főtől

2025. május 20-24. 5 nap/4 éj
Lelkivezetők: **Oláh Dénes** és **Székel Dénes** atyák
Részvételi díj: 374.900 Ft/főtől

ORSZÁGOS TALÁLKOZÓ

Rózsafüzért Imádkozók XV. Országos Találkozója lesz október 5-én, a templom búcsúnapján 9 órától 15 óráig a Rózsafüzér Királynéja Országos Szentélyében (Budapest XIV., Thököly u. 58.). Mindenkit szeretettel várunk.

FELHÍVÁS

A **Mátyás-templom Énekkara felvételt hirdet** szoprán, alt, tenor és basszus szölamokba. Próbák hétfőnként és szerdánként 19-21 óra között, a plébánia Országház utca 14. szám alatti épületében vannak. A Magyar Örökség-díjas énekkarhoz jelentkezni a korábbi zenei tevékenységet bemutató önéletrajz elküldésével lehet az 1688mez@gmail.com e-mail címen.

BÚCSÚ

A soroksár-újtelepi Fatimai Szűzanya-templom (Budapest XXIII., Szent László út 149.) szeretettel várja a zarándokokat

Zarándoklatok Lourdes-ba
2025. április 27-30. 4 nap/3 éj,
Lelkivezető: **Böjte Csaba** ferences szerzetes
Részvételi díj: 339 900 Ft/főtől

2025. május 26-30. 5 nap/4 éj
Lelkivezető: **Kovács József** atya
Részvételi díj: 379 900 Ft/főtől

KEDVEZMÉNYES ELŐFOGLALÁS:
2024-es áron biztosítjuk részvételüket a 2025-ös zarándoklatokon!
A 2024. december 16-ig jelentkezők (40% előleg befizetésével) ideiglenesen részt a jövő évre meghirdetett zarándoklatokon!

BOLDOGASSZONY-ZARÁNDOKVONAT – Csiksomlyó 2025
2025. június 5-8. 4 nap/3 éj
Részvételi díj: 119 900 Ft/főtől

FEKETE MADONNA-ZARÁNDOKVONAT 2025
Częstochowa-Krakko
2025. június 23-26. 4 nap/3 éj
Lelkivezetők: **Palánki Ferenc** debreceni-nyíregyházi megyéspüspök, **Tamás József** ny. segédpüspök és **Bátor Botond** pálos szerzetes
Részvételi díj: 109 900 Ft/főtől

Szeretettel várjuk jelentkezését!
Tel.: +36 20 565 3258, +36 20 336 0016
www.missziotours.hu www.missziotazas.hu
Engedélyszám: U-00029

október 13-ai búcsújára. 8 órakor a zarándokok fogadása, 10 órakor egyetemisták tanúságtétele, 11 órakor rózsafüzér-imádság, 12 órakor ünnepi szentmise Martos Levente Balázs püspök vezetésével, majd körmenet lesz a Szűzanya feldíszített szobraival.

SÍRHELYEK

Az enyngi és a lepsényi plébániahivatal tájékoztat mindenkit, hogy a lejárt és újra nem váltott sírheleket a jövő év tavaszától felszámolják.

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.
A szerkesztőség

TÍZÉVES A MAGYAR KURÍR FOTÓÁGAZATA

A LÉLEK PILLANATAI
CÍMMEL NYÍLT TÁRLAT SZEPTEMBER 23-ÁN

MERÉNYI ZITA ÉS LAMBERT ÁTTILA
FOTÓBÓL A GYŐRI TRIANGULUM GALÉRIÁBAN
(GYŐR, GUTENBERG TÉR 2.)

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
2024. OKTÓBER 20-ÁIG

Ujember
KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír Terjesztő a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2024. szeptember 30.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körösy László
Szerkesztőség: Agonás Szonja, Bodnár Dániel, Fábiny Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Náduvvari Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet

Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett
Korrekto: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztos@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni egy példányos előfizetés belföldi negyedévre: 5460 Ft, fél évre: 10 920 Ft, egy évre: 21 840 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

A pápa engedélyezte a Medjugorjében kialakult kultusz gyakorlását

Kommentár a döntésről (2. rész)

Szeptember 19-én a Hittani Dikasztérium hivatalosan is megnyilvánult a Medjugorjében kialakult kultusz kapcsán. Az alábbiakban Kovács Zoltán mariológus, egyetemi tanár kommentárját olvashatják a vatikáni döntésről. Az írás 1. részét az előző számunkban olvashatták.

Az évszázadok óta működő kegyhelyeink, kedvelt zarándokcélpontjaink és a medjugorjei, egyelőre nyilvános kultuszvégzésére legitimált hely „spirituális eredőjeként” tekintett természetfölötti jelenségek és az azokhoz kötődő üzenetek tartalma a személyes hit kategóriájába tartoznak, az isteni és katolikus hit részévé soha nem lesznek. Magánkinyilatkoztatásokat felismerhetünk bennük, de ezek tartalma a hitlételemény részévé soha nem lesz, ezért elfogadásukra sem kötelezhető senki. Még a hivatalosan elismert jelenések esetében sem, ennek egyik példája, hogy akár a „Fatimai”, akár a „Lourdes-i”, akár a „Guadalupei” vagy a „Loretói” titulusával találkozunk égi Édesanyánknak a liturgikus naptárban, ezek fakultatív emléknapiak, megünneplésük nem kötelező.

Ne tévesszük szem elől azt sem, hogy Anyaszentegyházunk kétezer év óta több ezer olyan természetfölötti jelenségről tud, melyben a megdicsőült Szűzanya „megjelenését” feltételezték, ezekből azonban csupán néhányról született annak természetfölötti jellegére vonatkozó hivatalos, pozitív ítélet. Ország-, sőt világszerte ismert, kedvelt és látogatott kegyhelyeink jó részének létrejöttéhez nem ritkán csodák, rendkívüli jelenségek (gyógyulás, megtérés, profetikus jelek) járultak hozzá – és sokszor kísérték is azok történetét – anélkül, hogy bárki is vizsgálta volna hivatalosan ezen jelenségek természetfölöttiségét. Az ősegyházi időktől kezdve sokszor a hívő érdeklődés vonzotta az embereket az ilyen helyekre.

A Scheffczyk–Ziegenaus-féle *Mariológia* rámutat: a hitelesnek ítélt jelenség, üzenet, „nem áll ellentétben a hittel és az erkölccsel, ezért terjeszthető, kultusz rendelhető hozzá, és a jelenés oka a természetes emberi ész számára elégségesen belátható módon természetfeletlinek nyilvánítható” (308. old.). Ez utóbbi legtöbbször nem történt meg, a kegyhelyek jó részének léte mégis virágzó, mivel a hitérzék a Szentlélek leginkább a hívő élet gyakorlatában és nem a jelenségtan elméletében ragadja meg. Gondoljunk bele, hogy a kegyhelyeink egy részének eredettörténetében milyen gyakran szerepel valamiféle vélelmezett Mária-jelenés, ahhoz kapcsolódó üzenetek, esetleg csodás gyógyulások, ennek kézzelfogható jeleként nemegyszer valamilyen szent forrásvíz megtalálása, ahová aztán istenkereső emberek sokasága érkezik, egyre növekvő számban. Miráculumos könyvek százai tanúsítják egy-egy (leendő) kegyhely egyre inkább kibontakozó életét, és ott imameghallgatások, csodás jelenségek százait. A hálatalablak sokasága is sokszor ilyen egyéni imameghallgatások tanúsága, de egyikre sincs apró betűkkel rávéve, hogy annak „természetfölötti eredete hivatalosan megállapítást nyert”.

Középkori-újkori eredettörténeteknek és bennük szereplő, sokszor számunkra már nehezen beazonosítható embereknek, csodás elbeszéléseknek, jámbor legendáknak amúgy

sem egyszerű utánajárni, azok részleteit kivizsgálni. Erről a legtöbb helyen hivatalos ítélet nem született, és a kegyhelyként való megalapítás nem azonos az ahhoz gyakran kötődő jelenségek természetfölöttiségének kinyilvánításával. Az emberek a rendkívüli események és az azokhoz kötődő lelki tapasztalatok hallatára egyszerűen elkezdtek odajárni és másokkal is megismertetni az egyre inkább beimádkozott hely kegyelmi erőterét. Az Egyház elöljárói pedig egyszerűen engedték, hogy ennek folyamata kiforrja magát, és idővel

természetfölötti jellegéről, az idejé tavasza óta ez gyakorlatilag a pápának lett fenntartva. Ettől függetlenül a megvizsgált helyeken zajló pasztorális valóság kaphat nihil obstatot, mely az Egyház jóváhagyásával biztosíthatja annak további kibontakozását, tudva: kompetens szakemberek azt vizsgálat alá vetették, és ha kell is alakítani, javítani rajta, az ott folytatott gyakorlatnak lényegében nincs akadálya. Éppen a medjugorjei jelenségeket vizsgáló „Ruini-bizottság” munkájában követhetjük nyomon: a szakemberekből álló, Medjugorjét vizsgáló csoport egy

elemet a feltételezett üzenetekben, a magánkinyilatkoztatás nagy része azonban tartalmilag megfelelő, akkor ezeket meg kell hagynunk az alany privát gondolatának, elkülönítve azt a mások számára jó lélekkel nyilvánossá tehető, jó részekből. Egy másik példával élve: ha valakinek volt is a múltban egy gennyes foga vagy mandulája, de attól megszabadították, attól még bőven mondható, hogy ezek nélkül most egészséges ember. Lehet, hogy ezzel támadt néhány ezrelékes testi hiánya, de ettől még teljes értékű ember, sőt épp azért mondható akár

Az Egyház mindenesetre most hivatalos ajánlást adott Medjugorjéhez, és mindenki maga dönt arról, él-e vele. Ebben számunkra nem a természetfelettség kutatása a lényeg, sokkal inkább az „eredmény”. Hogy egy, a kánai menyegzővel kapcsolatos képpel éljek – melyben épp Mária közbenjárása előzi meg Jézus első csodáját –, János evangélista sem kutatja annak részleteit, hogy tökéletesen tiszta volt-e a korszok vize, és hogy egyáltalán hogyan zajlott fizikailag a vízmolekulák átalakulása borra. Mondhatni: nem veszett el a természetfölöttiség kutatásában az örömhír továbbadásának kárára. Valami jó történt a násznép javára. Mégpedig Mária aktív közbenjárására és Krisztus kezei által. A megtérések, szentséghez járulások kimagasló száma nem lehet a gonosz műve és célja.

A hivatalos nyilvános kultuszvégzésben szembetűnő egy titulus: a Béke Királynője. Nem véletlen, hogy a dokumentum már a címében is szerepelteti és többször is kitér rá. Nagyon is központi szerepet kap ez a motívum a feltételezett üzenetek sorában: a dokumentum idézi is az egyik 2012-es üzenetet, melynek szövegében Mária így mutatkozik be. Ez a megnevezés, mely 1917 óta a loretói litánia invokációinak is része, ma különösen aktualitással.

Medjugorjében a délszláv háború idején is „bizonyított”, és ma is ezek tapasztalata, hogy a Szűzanya milyen sokat tud tenni a külső-belső békéért, lényegében azzal, hogy Fiához, a Béke Fejedelméhez vezet, és vele együttműködve, nála értünk közbenjár. Szembetűnő az is, hogy XV. Benedek pápa az I. világháború vérzivatarában emelte ki ezzel a titulussal Mária békességteremtő anyai szeretetét. XII. Piusz pápa a II. világháború kegyetlen veszteségei után emelte fel a hívő katolikus világ szívét és tekintetét Mária mennybevételének dogmájával (1950) a megdicsőült, de velünk élő Szűzanyára. Szent VI. Pál pápa a fatimai jelenések kezdetének 50. évfordulóján (1967. május 13.), a hidegháborús évek egyre feszülő atmoszférájában mutatott rá Máriaiban a „nagy jelre” (Jel 12,1) – épp ezért lett *Signum Magnum* a dokumentum neve –, és állapította meg: „Mária korszakát” (II/6) éljük. A Szent II. János Pál pápa elleni merénylet dátuma (1981. május 13.) sem tűnik hittel értelmezve a véletlen művének, és a Szentatya-nak a lövedéket eltérítő anyai kézről szóló tanúságtétele is megerősíti meggyőződésünket: Mária ránk is szerett gyermekeiként tekint.

Talán az sem lehet véletlen, hogy ebben a súlyos konfliktusoktól feszülő és háborúktól sújtott mai világban, épp napjainkban kapunk ezzel a szentszéki döntéssel újabb bátorítást Ferenc pápától, hogy felismerjük Mária diszkrét, velünk együtt zarándokoló anyai jelenlétét, mellyel nem csupán Krisztus földi életében volt az üdvösség egyetlen Közvetítőjének (vö. 1Tim 2,5) édesanyja és hatékony munkatársa, hanem anyai tevékenységét ma is folytatja mindannyiunk üdvössége érdekében a Béke Királynőjeként.

Medjugorje című kiadványunk megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban, illetve megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–18 óráig).

Fotó: Fábrián Attila

nyesegetni kezdték a szinte törvényesen megjelenő emberi túlzások vadhajtásait, miközben hivatalosan is megszervezték az ott zajló szentségi pasztorációt, és idővel jogi aktussal kegyhelynek is nyilváníthatták ennek fórumát, búcsúkiváltságokkal és egyéb szabályzatokkal láthatták el. Zarándokhelyeink túlnyomó többségét illetően senki sem vetette fel azt a problémát, hogy vajon tudományos vizsgálattal igazolható-e az eredettörténet vagy rendkívüli eseményének természetfölöttisége. Az ott folyó gyakorlatokat vizsgálva a Tanítóhivatal az idők során kijelölte a követendő utat, csak azt engedve tovább, ami a Katolikus Egyház tanításával és áhitatgyakorlataival lényegileg egyező. Azt se feledjük, hogy a legnagyobb, világszintű kegyhelyek szintén elindultak valahonnan, és ha megállapították is egyes esetekben az ott tapasztalható jelenségek természetfölöttiségét, ennek elfogadására senkit nem köteleztek.

A kegyhelyi válás ugyanis folyamat, mely több, mint jogi aktus: a Lélek működésének egyik eredménye. Az sem kizárt, hogy Medjugorje egy hasonló folyamat kezdetén áll, s bár még néhány „gyermekbetegséget” le kell küzdenie, mindenesetre szeptember 19-én alapvetően „szép bizonyítványt” kapott az eddigi fejlődéséről, jelezve, hogy melyek a még javítandó, erősítendő pontok. Hogy hogyan tovább, azt jelölje ki a Szentlélek világosságára hagyatkozó kutatás és az általa vezetett és áthatott, helyben zajló és onnan kisugárzó lelkipásztori élet.

Azt is tartuk szem előtt, hogy a 2024 májusi dikasztériumi megnyilvánulás óta változott a megközelítés. Míg korábban, az 1978-as szentszéki irányelvek mentén szokásosnak tarthattuk, hogy egy-egy teológus vagy főpásztor „alacsonyabb szinten” nyilatkozzon egy-egy vizsgált jelenség

évtizednyi munka után, 2020-ban, az akkori hivatalosan bevett megközelítés szerint az 1981 nyári, kezdeti jelenségekről a természetfölöttiség fennállását (constat de supernaturalitate) saját hatáskörben megállapítva terjesztette fel vizsgálati eredményeit a Szentszéknek. Ma már világos, hogy a most megadott nihil obstat nem erről nyilatkozik. Szembetűnő az is, hogy míg az említett bizottság az általa pozitív, de a pápa által még nem elfogadott (!) véleménnyel ellátott „első szakasz” utáni időszakra – tehát gyakorlatilag az 1981. július 1-jétől napjainkig terjedő, második periódusra – vonatkozólag még nem alkotott véleményt (ezért nondum decernendum minősítést írt), addig a mostani vatikáni megnyilvánulásból kiderül: a Szentszék most ezt, a napjainkig tartó szakaszt sem hagyta figyelmen kívül. A mostani nihil obstat tehát lényegében a medjugorjei jelenségek eddigi teljes kurikulumára vonatkozik (még idejé, februári feltételezett üzenetet is idéz a dokumentum). Hogy miért épp a kezdetektől mostanáig tartó szakaszt tekintették a vizsgálat tárgyának, és hogyan viszonyul majd ezekhez az esetleges jövőbeni folytatás, erre bizonyára választ kapunk a továbbiakban.

És mit felelhetünk arra, hogy előfordulnak hibás üzenetek, és ettől még alapvetően jónak ítéltető az egész? Egy jól gondolkodó ember gondolatvilágában, igazságkeresésében is lehetnek zsákutcák, éretlen, rossz elképzelések, homályos szakaszok, túlzó, érzelmeiktől vezetett ítéletek, téves elgondolások, melyeknek talán még elharmarkodott hangot is ad. De ettől még nem buta vagy rosszindulatú az illető, hanem egy úton lévő, fejlődőképes, tökéletlen ember, aki tévedéseit, hiányosságait hivatott korrigálni. Csúpany ezen részletek alapján nem lehet emberségének egészét megítélni. Ha felismerünk egy-egy téves

egészséges embernek is, mert a kóros góc már nem mérgezi tovább. Ha ezeket sikerül idejében megkülönböztetni és kiszűrni, akkor mehet tovább az, ami egyébként jó és egészséges. És továbbra se feledjük: a felételezett üzenetek tekintetében nem dogmáról vagy doktrínáról, hanem magánkinyilatkoztatásról van szó!

Ha egészét és irányultságát tekintve jónak mondható a jelenség és a hozzájuk kapcsolódó üzenet, akkor bár mindegyik feltételezett marad, mégis „mankót” ad azok kezébe, akik annak segítségével könnyebbnek, biztosabbnak érzik lépteiket a mennyei haza felé vezető úton. Akinek pedig az egyházi jóváhagyás után sem tesszik, továbbra sem köteles foglalkozni vele. Csak tartsa tiszteletben azok hívő gyakorlatát, akik ebben a saját lelki alkatukhoz illő, lelkiéletükben való előrehaladásukat hatékonyan előmozdító segítségre leltek!

Személyes tapasztalatként hadd emlékezzem vissza egy épp húsz évvel ezelőtti eseményre. A római szeminárium végzős növendékeként volt szerencsém az egyházmegyei népmisszió keretében egy lateráni eucharisztikus konferencián a német szekció munkáját vezetni. A résztvevők közül többen a hivatalos stílusról egyszer csak meglepően közvetlen hangnemre váltva spontán tanúságot tettek arról, hogy papjaik az ő régiójukban, odahaza egyszerűen nem hajlandók őket meggyóntatni, és a bűnbocsánat szentségében való részesedés örömét – bár ekkor még hivatalos zarándoklatot nem lehetett szervezni – Medjugorje adta vissza számunkra. Ez a néhány embertől származó megállapítás persze csupán egy apró morzsa abból, amit a szóban forgó hercegovinai plébánia gazdag szentségi pasztorációja biztosít a zarándokoknak, valami lényegre mégis rámutat. A jó lelki gyümölcsök közül itt épp a gyónásra.

Átadták a Fraknói Vilmos-díjat

Két piarista pap tanár, Ruppert József és Farkas István kapta idén a Fraknói Vilmos-díjat, amelyet Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára és Fűrjes Zoltán helyettes államtitkár adott át szeptember 27-én Budapesten, a D50 Rendezvényközpontban.

A Fraknói Vilmos-díjat a miniszterelnök általános helyettese adja azoknak, akiknek munkássága kiemelkedő a katolikus teológia, filozófia vagy az egyháztörténelem területén, illetve akik tevékenységükkel előmozdították a magyar vallási élet megújulását és a teológiai oktatás fejlődését. Továbbá annak adományozható, aki az Egyház társadalmi beágyazottságának kiszélesítése terén fejtett ki kiemelkedő tevékenységet, hozott létre kimagasló eredményt, illetve munkásságával hozzájárult az Egyház közfeladat-ellátásának kiszélesítéséhez.

A díjátadón jelen volt Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek; Udvardy György veszprémi érsek; Marton Zsolt váci, Székely János szombathelyi és Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök; Fábray Kornél esztergom-budapesti segédpüspök, valamint Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára. Gárdonyi Máté egyháztörténész, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának tanszékvezetője, a Fraknói Vilmos-díj bírálóbizottságának elnöke laudációjában elmondta, Ruppert József piarista szerzetes sokoldalú tanár, aki nemcsak saját szaktárgyait tanította, hanem – kiváló zenei képzettségének köszönhetően – ének-zenet is, nagy odaadással és emlékezetes módon. 1991-ben a piarista rend egytemes káptalanja Közép-Európaért felelős generálisi asszisztenssé választotta, így huszonegy évig Rómában élt. A rend posztulátoraként szerepe volt többek között Casani Péter, valamint a tizenhárom spanyol piarista vértanú boldoggá avatásában. Később ő lett Salkaházi Sára és Brenner János ügyének posz-

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

Példakép a papok számára

A pápa Moisés Lira Serafint, az új mexikói boldogot ajánlja

A szeptember 15-i Angelus után Ferenc pápa felhívta a hívek figyelmét az új mexikói boldog, Moisés Lira Serafin tanúságtételére, akit előző nap szenteltek boldoggá a mexikóvárosi Guadalupei Miasszonyunk-bazilikában. A szentmisét Marcello Semeraro bíboros, a Szentek Ügyei Dikasztériumának prefektusa mutatta be.

„Tegnap Mexikóvárosban boldoggá avatták Moisés Lira Serafin áldozópapot, a Szeplőtelen Szűz Mária nevét viselő Szeretet Misszionáriusai Kongregáció alapítóját, aki 1950-ben hunyt el, és aki egész életét annak szentelte, hogy segítse az emberek fejlődését a hitben, az Atya iránti szeretetben. Apostoli buzdósága ösztönözte a papokat arra, hogy fenntartás nélkül szolgálják Isten szent népének lelki javát” – mondta Ferenc pápa szeptember 15-én Rómában, a Szent Péter téren. 2013. március 27-én, pontifikátusának kezdetén szintén a pápa döntött Moisés atya tiszteletre méltósága mellett.

Szeptember 14-én Marcello Semeraro bíboros a mexikóvárosi szentmisén felidézte a mexikói pap életét, aki a 20. század első felében élt, és kiemelte szelíd és alázatos voltát, derűjét. A kongregáció kiváló lelkipásztorja és kedvelt gyónatója volt. A bíboros a *Máté-evangéliumból* idézte Jézus szavait, aki tanítványait arra hívta, hogy legyenek olyanok, mint a gyermekek. Az alázatosság, szelídség, gyermeki lelkület jellemezte Moisés atyát, aki 1934-ben alapította meg a Szeplőtelen Szűz Mária nevét viselő Szeretet Misszionáriusai Kongregációt. Különleges karizmája volt a lelkipásztor; napi hat-nyolc órán át gyónatott. Számítalan embert kísért és segített életük nehéz döntéseiben. Békét, Istenben való bizalmat, biztonságot csepegtetett az emberek szívébe. Azt mesélte róla, hogy nem letörte, hanem inkább felemelte a lelküket (...), és erre ma is nagyon nagy igény lenne az Egyházban” – fogalmazott Semeraro bíboros.

A Mexikóvárosi Főegyházmegye *Desde la fe* című lapjában jelent meg a spanyol nyelvű, fotókkal illusztrált riport a családról.

Forrás: Vatican News angol nyelvű szerkesztőség; Desdelafe.mx
Fotó: Vatican Media
Fordította: Verestói Nárcisz

Derű, szépség, jóság a képeken

Megnyílt fotósaink kiállítása Győrben

A győri Káptalándombon, a Triangulum Galériában szeptember 23-án megnyílt Merényi Zita és Lambert Attila, a Magyar Kurír katolikus hírportál munkatársainak A lélek pillanatai – Fotókon a Magyar Katolikus Egyház tíz éve című sajtófotó-kiállítása.

A tárlat Esztergomból vándorolt Győrbe. A május 4-én a Keresztény Múzeumban megnyitott kiállítás védnökei Erdő Péter bíboros, prímás és Veres András győri megyéspüspök voltak. A kiállítás képanyagának összeállításá-

főszerkesztő-igazgatónak, hogy sikerült olyan munkatársakat találnia, akik kiválóan írnak és ugyanilyen kiválóan fényképeznek, így a Magyar Kurírt élénkítő, vonzóvá, széppé tudják tenni. „Köszönöm a kiállítást, köszönöm az alkotóknak a fényképeket, és azt kívánom mindnyájuknak, hogy nézzék meg ezeket a képeket, és engedjék, hogy az érzelmek tovább vezessenek bennünket” – mondta Veres András püspök.

A tárlatot Kuzmányi István, a Magyar Kurír főszerkesztő-igazgatója nyitotta meg, akinek a fejében született meg az az ötlet, hogy a Magyar Kurír fotórovata létre-

jöttének 10. évfordulója alkalmából jubileumi kiállítást rendezzenek Merényi Zita és Lambert Attila képeiből. Megköszönte Veres András püspöknek, hogy befo-gadta a kiállítást, és azt is, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2014-ben nem kis anyagi áldozatot hozva igent mondott arra, hogy a Magyar Kurír felvegyen fotósokat.

Kuzmányi István felidézte: 1839 augusztusában született meg a fotográfia. Kezdetben mindenki idegenkedett attól, hogy fényképen megörökítsék, ma pedig azt látjuk: majdnem mindenkinek van már Instagram-oldala, állandóan szelfizünk. Amikor fényképet készítünk, megpróbáljuk valamiképpen megállítani az időt, picit megkarcolni az örökkévalóságot, még ha nem is mindig tudatosan tesszük ezt.

ban és kivitelezésében a Keresztény Múzeum és Kontsek Ildikó, az esztergomi múzeum igazgatója segítettek.

A győri megnyitón Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke kifejtette: a Triangulum Galéria termeiben a legkülönbözőbb művészeti ágak megmutatkoznak, de végignézve a fotókat, úgy érzi, lehet, hogy a legtöbb émo-ciót az átlagembernek mégis a fényképek adják. Már régi-régi elődeink is egy-egy rajzzal üzentek egymásnak, miután pedig megjelent a fotográfia tudománya, nagyon gyorsan elterjedt. Ma már mindenki fényképez, még a kisgyerekek is. A művészet azonban ebben a műfajban is meg tud jelenni, amit az itt látható fotók bizonyítanak: észrevenni valami többet abban a látványban, amit a fotós megörökít, az tudás és művészet. Ezért is öröm, hogy megnyílt ez a tárlat, és mi is itt lehetünk. Látjuk, hogy mennyire gazdag volt ez a tíz esztendő – tette hozzá.

A fópásztor felidézte: amikor 1998-ban megválasztották a Magyar Katolikus Püspöki

Hírportálunk főszerkesztőjének a két fotóművész, Merényi Zita és Lambert Attila elmúlt tízéves munkásságáról Babits Mihály verssorai jutottak eszébe: „Mindenik embernek a lelkében dal van, / és a saját lelkét hallja minden dalban. / És akinek szép a lelkében az ének, / az hallja a mások énekét is szépnek.” Kuzmányi István kifejtette: „Zita és Attila szívében ott van az a dal, ami, hiszem, hogy mindannyiunk szívében jelen van, és ez az, ami összeköthet bennünket ma este is”, és akkor is, amikor megnyitjuk a Magyar Kurír oldalát, hiszen ezt a kiállítást mintegy meghosszabbítva a honlapon és az Új Ember hasábjain is az ő fotóikkal találkozhatunk. A képeken azt látjuk, hogy az Egyház él, van missziós szerepe, és a szívünkben élő apró sebek be tudnak gyógyulni – a képek és alkotóik, kollégáim művészi munkái által. Köszönet ezért nekik! – mondta Kuzmányi István.

Az ünnepélyes megnyitót a MAGnificat Zenekar előadása kísérte (Dolhai Attila – ének, Varga Mónika – ének, Lambert Attila – zongora). A kiállítás képeit Pálfi Mária és Perger Gyula néprajzkutató, a Győri Egyházmegyei Gyűjteménykutató Központ munkatársa válogatta. Segítségükre voltak a Szent László Látogatóközpont munkatársai. A tárlat október 20-ig látogatható, 10 és 18 óra között.

Bodnár Dániel
Fotó: Halász Gábor